

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

OTSUSED

2011/839/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 20. aprill 2011, meetme C 2/03 kohta, mida Taani on võtnud ettevõtja TV2/Danmark kasuks (teatavaks tehtud numbri K(2011) 2612 all) ⁽¹⁾ 1

Hind: 3 EUR

(¹) EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

20. aprill 2011,

meetme C 2/03 kohta, mida Taani on võtnud ettevõtja TV2/Danmark kasuks

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 2612 all)

(Ainult taanikeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/839/EL)

EUROOPA KOMISJON,

toimus kohtumine kaebuse esitajaga. Kaebuse esitaja edastas täiendavaid andmeid 28. veebruaril 2001, 3. mail 2001 ja 11. detsembril 2001 saadetud kirjades.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

- (2) 5. juuni 2002. aasta kirjaga saatsid komisjoni talitused Taani ametiasutustele teabepäringu, millele Taani ametiasutused vastasid 10. juuli 2002. aasta kirjaga. Taani ametiasutustega kohtuti kahel korral, 25. oktoobril 2002 ja 19. novembril 2002. Lisateavet saadi 19. novembril 2002 ja 3. detsembril 2002 saadetud kirjadega.

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool osutatud sätetele ⁽²⁾ ja võttes arvesse neid märkusi

- (3) 24. jaanuari 2003. aasta kirjas ⁽⁴⁾ teavitas komisjon Taanit otsusest algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus seoses Taani avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni TV2 riikliku rahastamisega.

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) 5. aprilli 2000. aasta kirjaga esitas Taani kommertsringhäälinguettevõtte SBS Broadcasting SA/TvDanmark (edaspidi „SBS/TvDanmark“) komisjonile kaebuse avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni TV2/Danmark (edaspidi „TV2“) ⁽³⁾ riikliku rahastamise kohta. 3. mail 2000

- (4) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 14. märtsil 2003 ⁽⁵⁾. Komisjon kutsus kõiki huvitatud isikuid esitama meetmete kohta oma märkused.

- (5) Taani ametiasutused esitasid komisjonile oma tähelepanekud 24. märtsi 2003. aasta kirjaga. Lisaks sai komisjon märkusi mitmelt huvitatud isikult. TvDanmark saatis oma märkused 14. aprilli 2003. aasta kirjaga. Euroopa Kommertstelevisiooni Assotsiatsioon (ACT) edastas oma märkused 14. aprilli 2003. aasta kirjaga. Kommertsringhäälinguettevõtted Antena 3 TV ja Gestevisión Telecinco

⁽¹⁾ Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklitest 87 ja 88 saanud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 107 ja 108. Kõnealused artiklipaarid on sisult identsed. Käesolevas otsuses tuleb viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.

⁽²⁾ ELT C 59, 14.3.2003, lk 2.

⁽³⁾ 2003. aastal muutus TV2 õiguslik seisund ning sellest moodustati piiratud vastutusega äriühing TV2/Danmark A/S. Lihtsuse mõttes tähendab „TV2“ käesolevas otsuses Taani avalik-õiguslikku ringhäälinguorganisatsiooni TV2/Danmark sõltumata selle õiguslikust vormist.

⁽⁴⁾ Komisjoni otsus, 21. jaanuar 2003, Taani avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni TV2 riikliku rahastamise kohta litsentsitasude ja muude meetmetena (ELT C 59, 14.3.2003, lk 2).

⁽⁵⁾ Vt joonealune märkus 2.

esitasid märkused 16. aprillil 2003. Kommertsringhäälinguettevõtte TV3 saatis oma märkused 14. aprilli 2003. aasta kirjaga. Komisjon edastas märkused Taanile, kes vastas neile 12. septembri 2003. aasta kirjaga.

TV2 kapitali 440 miljoni Taani krooni võrra ja muutes 394 miljoni Taani krooni suuruse riigilaenu omakapitaalsiks (edaspidi „rekapitaliseerimismeetmed“). SBS ja Viasat algatasid nimetatud otsuse vastu kaks hagi.

- (6) Komisjon sai kaebuse esitajalt lisateavet 15. detsembril 2003 ja 6. jaanuaril 2004 saadetud kirjades. 17. detsembril 2003 toimus kaebuse esitaja ja komisjoni talituste kohtumine, et täpsemalt selgitada kaebuse esitaja 15. detsembri 2003. aasta kirjas esitatud teavet. Komisjon saatis asjaomase teabe edasi Taani valitsusele, kes vastas sellele 15. märtsi 2004. aasta kirjaga. 9. veebruaril 2004 toimus Taani ametiasutuste ja komisjoni talituste kohtumine.
- (7) 19. mail 2004 võttis komisjon vastu otsuse TV2 riikliku rahastamise kohta litsentsitasude ja muude meetmetena aastatel 1995–2002⁽⁶⁾. Otsuses järeldati, et abi on ühiskondlikult kokkusobiv, välja arvatud 628,2 miljonit Taani krooni (ligikaudu 84,3 miljonit eurot), mis tuleb koos intressiga tagasi nõuda (edaspidi „tagastamisotsus“).
- (8) Järgnevalt kaebasid nii TV2, Taani ametiasutused kui ka eraringhäälinguorganisatsioonid Viasat ja SBS/TvDanmark komisjoni otsuse edasi.
- (9) Taani ametiasutused rakendasid komisjoni tagastamisotsuse. TV2 maksis kokkuvõttes tagasi 1 050 miljonit Taani krooni⁽⁷⁾.
- (10) Abi tagastamine tõi kaasa TV2 finantskriisi. Seetõttu teatas Taani 2004. aastal TV2 rekapiitaliseerimisest.
- (11) 6. oktoobri 2004. aasta otsusega⁽⁸⁾ kiitis komisjon heaks Taani valitsuse otsuse TV2 rekapiitaliseerida, suurendades
- (12) TV2 avaliku teenuse osutamise funktsiooni ulatust tunnistades tühistas Esimese Astme Kohus (praegune Üldkohus) 22. oktoobril 2008⁽⁹⁾ komisjoni tagastamisotsuse (edaspidi „kohtuotsus“). Kõnealust kohtuotsust edasi ei kaevatud.
- (13) Pärast kohtuotsuse tegemist peab komisjon võtma vastu uue otsuse, sest aastaid 1995–2002 käsitlev ametlik uurimismenetlus algatati uuesti.
- (14) Lisaks andis Üldkohus rekapiitaliseerimisjuhtumit käsitleva kohtuasja tulemusel 24. septembril 2009 välja määruse⁽¹⁰⁾ (edaspidi „kohtumäärus“), milles sedastati, et kohtuasjas puudub ese. Kohtumääruse punkti 35 kohaselt on tagastamisotsus ja rekapiitaliseerimisotsus omavahel tihedalt seotud. Kuna tagastamisotsus tühistati, leidis Üldkohus, et sellega kaotas sisu ja tähenduse ka rekapiitaliseerimisotsus. Kohus märkis, et „kuigi käesoleva juhtumi asjaoludest tulenevalt võttis komisjon vastu kaks otsust, moodustavad need otsused ilmselgelt kaks tahku ühest ja samast küsimusest, nimelt kas TV2 ja edaspidi TV2 A/Si kasuks võetud Taani Kuningriigi meetmeid saab EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt käsitada riigiabina ja, kui see nii on, siis kas need sobivad kokku ühisturuga“⁽¹¹⁾. Seetõttu tingib tagastamisotsuse tühistamine vajaduse „uurida uuesti kõiki meetmeid, mida Taani Kuningriik on TV2 suhtes võtnud“. Kohtumäärust edasi ei kaevatud.
- (15) Vastavalt kohtumäärusele peab komisjon oma käesolevas otsuses esitatud hinnangus võtma arvesse meetmeid, mida Taani ametiasutused on võtnud tühistatud tagastamisotsuses nõutud tagasimaksmise tulemusel aastal 2004.

⁽⁶⁾ Komisjoni otsus 2005/217/EÜ, 19. mai 2004, Taani meetmete kohta TV2/Danmarki kasuks, ELT L 85, 23.3.2006, lk 1.

⁽⁷⁾ Lisaks 628 miljonile Taani kroonile ja kuni tagasimaksmiseni kogunenud intressile hõlmas 1 050 miljonit Taani krooni suurune summa ka vastavat summat, mis nõuti kohustuslikus korras tagasi 2003. aasta eest.

⁽⁸⁾ Komisjoni otsus K(2004) 3632, 6. oktoober 2004, TV2/Danmark A/S rekapiitaliseerimise kohta.

⁽⁹⁾ Kohtuasjad T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, 22. oktoober 2008.

⁽¹⁰⁾ Üldkohtu määrus kohtuasjas T-12/05, 24. september 2009.

⁽¹¹⁾ Kohtumääruse punkt 43.

- (16) Nagu põhjendustest 13–15 tuleneb, hõlmab käesolev otsus seetõttu üksnes aastatel 1995–2002 TV2 suhtes võetud riiklikke meetmeid ning kooskõlas kohtumäärusega võtab komisjon oma käesolevas otsuses esitatud hinnangus arvesse tühistatud tagastamisotsuse alusel nõutud tagasimaksetest tingitud rekapiitalseerimisemeetmeid 2004. aastal.
- (17) 20. märtsi 2009. aasta kirjas palus komisjon Taani ametiasutustel esitada analüüs juhtumi kohta tehtud kohtuotsuse mõju kohta.
- (18) Pärast mitut pikendustaotlust edastasid Taani ametiasutused oma tähelepanekud 26. juunil 2009. Taani ametiasutuste kirjale olid lisatud ka TV2 märkused.
- (19) Taani ametiasutuste ja/või TV2ga korraldati mitu kohtumist, sealhulgas 25. augustil 2009, 7. veebruaril 2011 ja 4. märtsil 2011.
- (20) Komisjon saatis ka täiendavaid teabepäringuid, sealhulgas 22. septembril 2010, 28. oktoobril 2010, 19. novembril 2010 ja 14. jaanuaril 2011, millele Taani ametiasutused vastasid eeskätt 17. novembril 2010, 30. novembril 2010, 3. veebruaril 2011, 24. veebruaril 2011 ja 7. märtsil 2011. Lisaks esitasid Taani ametiasutused mitmesuguseid andmeid märtsis ja aprillis 2011.
- (21) Komisjonile esitasid märkusi ka kolmandad isikud, eelkõige SBS/TvDanmark 7. veebruaril 2011.
- (22) Samuti tuleb märkida, et 4. augustil 2008 võttis komisjon vastu otsuse mitte esitada vastuväiteid TV2-le 1 000 miljoni Taani krooni suuruse laenu kujul antava päästamisabi kohta⁽¹²⁾. Äriühingu konkurent MTG/Viasat kaebas kõnealuse otsuse edasi. Üldkohus otsustas menetluse peatada, kuni komisjon on teinud otsuse ümberkorraldamisjuhtumis⁽¹³⁾.
- (23) 4. veebruaril 2009 edastas Taani ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt komisjonile äriühingu TV2 Danmark A/S ümberkorraldamiskava (edaspidi „ümberkorraldamisjuhtum“). 2. juuli 2009. aasta kirjas teatas komisjon Taanile, et ümberkorraldamiskava suhtes on algatatud menetlus⁽¹⁴⁾.
- (24) Komisjon uuris ümberkorraldamisjuhtumit samaaegselt käesoleva hinnangu koostamisega ning komisjoni otsus ümberkorraldamisjuhtumi kohta esitatakse samaaegselt käesoleva otsusega.

II. ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

II.1. SISERIILIK TAUST

II.1.1. TAANI RINGHÄÄLINGUTURG AASTATEL 1995–2002

- (25) Aastatel 1995–2002 tegutses Taanis kaks avalik-õiguslikku ringhäälinguorganisatsiooni, Danmarks Radio (edaspidi „DR“) ja TV2. DRi rahastati peaaegu täielikult litsentsitasudest. TV2 rahastati osaliselt litsentsitasudest, aga ka reklaamituludest.
- (26) TV2 asutati 1986. aastal⁽¹⁵⁾ riigilaenudest rahastatava sõltumatu institutsioonina. Ettevõtja alustas üleriigilist saadete edastamist 1. oktoobril 1988. Maakaablivõrgus edastatakse telekanalit TV2 ja lisaks alustati 2000. aastal satelliidikanali TV2 Zulu edastamist. 2002. aasta lõpus muutus avalik-õiguslik kanal TV2 Zulu tasuliseks kommertskanaliks. Peale selle andis Taani valitsus tegevusloa kaheksale TV2 piirkondlikule telejaamale. TV2 oli kohustatud edastama oma piirkondlike jaamade saateid üleriigilise maakaablivõrgu kaudu.
- (27) Peale avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide tegutses aastatel 1995–2002 Taani üleriigilisel teleturul kaks kommertsringhäälinguettevõtet, TvDanmark ja TV3/3+. Kommertskanalid konkureerisid TV2ga üleriigilised telereklaamiturul. TvDanmark kuulub äriühingu SBS Broadcasting S.A. koosseisu ja edastas Taanis saateid kahe telekanali kaudu. Alates 1997. aastast edastati kanalit TvDanmark2 kümnest kohalikust kommertstelejaamast koosneva võrgu kaudu ning alates 2000. aastast Ühendkuningriigi litsentsi alusel satelliidikanalit TvDanmark1. Satelliidikanalite TV3 ja 3 + saadete edastamist alustati 1992. aastal. Need kuuluvad kontserni Modern Times Group (MTG).

II.1.2. ÕIGUSLIKUD NÕUDED AASTATEL 1995–2002

- (28) Uuritaval ajavahemikul 1995–2002 olid asjaomase avaliku teenuse osutamist reguleerivad sätted kehtestatud raadio- ja teleringhäälingu seaduse järjestikuste versioonidega (edaspidi „ringhäälinguseadus“) (16).

⁽¹⁵⁾ 4. juuni 1986. aasta seadusega nr 335, mis jõustus 1. juulil 1986.

⁽¹⁶⁾ 24. juuni 1994. aasta seadus nr 578, muudetud 5. juulil 1996. aasta seadusega nr 666, 29. jaanuari 1997. aasta seadusega nr 75, 19. veebruari 1998. aasta seadusega nr 138, 6. aprilli 1999. aasta seadusega nr 208, 20. juuni 2000. aasta seadusega nr 551, 22. märtsi 2001. aasta seadusega nr 203, 15. juulil 2001. aasta seadusega nr 701 ja 17. detsembril 2002. aasta seadusega nr 1052.

⁽¹²⁾ Komisjoni otsus, 4. august 2009 (ELT C 9, 14.1.2009, lk 2).

⁽¹³⁾ Üldkohtu viienda koja esimehe määrus kohtuasjas T-114/09, 17. mai 2010.

⁽¹⁴⁾ ELT C 207, 2.9.2009, lk 2.

- (29) TV2 ülesanne on toota ja levitada üleriigilisi ja piirkondlikke televisiooniprogramme. Levitamine võib toimuda raadioseadmete, sealhulgas satelliit- või kaabelsüsteemide kaudu. TV2 kohustusi käsitlevad eeskirjad kehtestab kultuuriminister.
- (30) TV2-l on avaliku teenuse osutamise kohustus. Ringhäälinguseaduse (1994. aastal kohaldatud versiooni) kohaselt⁽¹⁷⁾ on TV2 sõltumatu institutsioon, mille eesmärk on toota ja levitada sõltumatu programmide koostamise teel üleriigilisi ja piirkondlikke televisiooniprogramme. Programme koostades tuleb kindlalt keskenduda kvaliteedile, laiale programmivalikule ja mitmekesisusele. TV2 piirkondlike jaamade programmide kavandamisel on prioriteediks ka piirkondlikud küsimused.
- (31) Nagu kohtuotsuses on täheldatud,⁽¹⁸⁾ on TV2 avaliku teenuse osutamisega seotud ülesannete täpne määratlus aja jooksul muutunud, kuid igal juhul nõutakse kõikide erinevatel uuritavatel perioodidel TV2 suhtes kehtinud avaliku teenuse osutamise kohustuse määratlustega kvaliteeti, laia programmivalikut ja mitmekesisust, mis on TV2-le antud avalik-õigusliku ringhäälinguteenuse peamised kvalitatiivsed nõuded.
- (32) Veel üks avaliku teenuse määratlus on esitatud TV2 põhikirjas. Selles on näiteks täpsustatud TV2 edastamiskohustused seoses kunsti ja kultuuri, Taani filmitoodangu ning lastele, noortele ja rahvusvähemustele suunatud programmidega. Samuti on TV2 kohustatud edastama elanikkonnale ohuteateid.
- (33) TV2 osutatavaid avalikke teenuseid rahastatakse litsentsitasudest saadud summadest, TV2 reklaamitulust ning muudest sissetulekutest. Ringhäälinguseaduse 1994. aastal kohaldatud versioonis⁽¹⁹⁾ oli sätestatud, et TV2 kogu tegevust rahastatakse summadest, mis kantakse üle TV2 fondist vastavalt kultuuriministeeriumi kehtestatud eelarveraamistikule, ning programmide müügist saadud sissetulekutest ja muudest sissemaksetest, toetustest jne. Tuleb tähele panna, et aastatel 1995 ja 1996 laekusid TV2-le litsentsitasudest saadud summad ja reklaamitulud erifondist (TV2 fond)⁽²⁰⁾.
- (34) Ringhäälinguseaduse 5. peatükis on kehtestatud nõuded kommertstelekanalitele seoses saadete edastamisega laiemalt kui ühes kohalikus piirkonnas. 6. peatükki kohaldatakse kohalike raadio- ja teleteenuste suhtes. Kõnealused

nõuded käsitlevad peamiselt litsentsi saamist. Litsentsiomanikele programmide suhtes esitatavad nõuded on sätestatud Euroopa programme käsitlevas korralduses nr 874 ning kohalikku raadiot ja televisiooni käsitlevas korralduses nr 1349⁽²¹⁾. Nimetatud korralduste kohaselt peavad võrku kuuluvad jaamad, kes on saanud kohaliku televisioonilitsentsi, edastama vähemalt ühe tunni päevas kohalikke saateid ja tootma märkimisväärse osa saadetest taani keeles või Taani vaatajaskonnale. Kuna TV3, 3 + ja TvDanmarki esimest kanalit edastatakse Ühendkuningriigi litsentsi alusel, kehtivad need reeglid ainult TvDanmark2 suhtes.

II.1.3. TV2 KOMMERTSTEGEVUS

- (35) Aastatel 1995–2002 tegeles TV2 mitmesuguse kommertstegevusega, milleks talle loodi eraldi õiguslik alus alates 1. jaanuarist 1997;⁽²²⁾ selline tegevus võis hõlmata tehniliste seadmete kasutamist, uute äriühingute loomist või kapitalimahutust olemasolevatesse äriühingutesse. Ajavahemikul 1995–2002 hõlmas selline tegevus reklaami, programmide müüki, telemastide väljajüürimist, turustustegevust, tegevusi Internetis, spordiülekannete edastamisõiguse edasimüüki jne.
- (36) Alates jaanuarist 2001 on TV2 kohustatud pidama eraldi raamatupidamisarvestust avaliku teenuse osutamise ja muu tegevuse üle, kui viimase käive ületab 5 % kogukäibest ja 3 miljonit Taani krooni aastas. Kasutada tuleb kogukulude meetodit, avaliku teenuse osutamise alla mitte kuuluvate teenuste/toodete hind peab olema kindlaks määratud turutingimustel ning kapitali ülekandmine avaliku teenuse osutamise ja muu tegevuse vahel peab toimuma turumajandusliku investeerimise põhimõttel ega tohi hõlmata litsentsitasusid⁽²³⁾.

II.2. MEETMED

Tulu litsentsitasudest

- (37) Aastatel 1995–2002 sai TV2 tulu litsentsitasudest.
- (38) Litsentsitasu suuruse raadiovastuvõtjate ja telerite omanikele⁽²⁴⁾ määrab üheks või mitmeks aastaks kindlaks kultuuriminister. TV-litsentsi tasu kogub DR ning Taani parlamendiga sõlmitud meediakokkuleppe alusel jagatakse see summa kultuuriministri otsuse põhjal DRi ja TV2 vahel.

⁽¹⁷⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 18 (1994. aasta versioon).

⁽¹⁸⁾ Kohtuotsuse punkt 119.

⁽¹⁹⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 30 (1994. aasta versioon).

⁽²⁰⁾ Vt käesoleva otsuse põhjendus 79 ja järgnevad.

⁽²¹⁾ 9. detsembri 1998. aasta korraldus nr 874 satelliidi või kaablivõrgu kaudu edastatavate raadio- ja teleteenuste kohta ning 18. detsembri 2000. aasta korraldus nr 1349 kohalike raadio- ja teleteenuste kohta.

⁽²²⁾ 18. augusti 1997. aasta korraldus nr 658, paragrahv 12 ja 13.

⁽²³⁾ 21. augusti 2001. aasta korraldus nr 740, millega rakendatakse direktiivi 2000/52/EÜ ning mis käsitleb Danmarks Radio ja TV2 eraldi raamatupidamist avaliku teenuse osutamise ja muu tegevuse jaoks.

⁽²⁴⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 61–63 (1994. aasta versioon).

(39) Kultuuriminister annab välja üksikasjalikud eeskirjad litsentsitasude maksmise kohustuse alguse ja lõpu kohta, maksetähtaegade ja tasu kogumise kohta, meeldetuletustasude kohta jne. Õigeaegselt maksmata jätmise korral kohaldatakse vastavalt intressiseadusele intressi. Tasumata litsentsitasud ja muud maksud võib sisse nõuda Taani hüpoteegipank. Tasumata summa võidakse sisse nõuda näiteks asjaomase isiku palgast allikalt maksude mahaarvamise seaduses sätestatud isiklike maksude kogumise eeskirjade alusel.

(40) Kuni 1997. aastani sai TV2 oma tulu (reklaamitulu ja litsentsitasud) TV2 fondi kaudu. Alates 1997. aastast on TV2 saanud oma osa litsentsitasudest otse DRist.

Ülekanded TV2 fondist ja raadiofondist

(41) 1995. ja 1996. aastal sai TV2 reklaamitulu TV2 fondist ⁽²⁵⁾.

(42) Peale selle sai TV2 raadiofondist 58 miljonit Taani krooni suurema osaluse eest Taani filmitootmises.

(43) Lisaks sai TV2 1997. aastal, mil TV2 fond likvideeriti, fondist 167 miljonit Taani krooni investeringuteks tootmissüsteemi digiteerimisse ja 50 miljonit Taani krooni tegevuskulude katteks.

Vabastus ettevõtte tulumaksust

(44) TV2 on olnud vabastatud äriühinguseaduse alusel makstavast ettevõtte tulumaksust. Uuritaval ajavahemikul sai TV2 tänu sellele vabastusele kasu 159,4 miljoni Taani krooni ulatuses. Jaanuaris 2001 kehtestas Taani riik korra, millega neutraliseeriti selle maksuvabastuse mõju TV2 kommertstegevusele. TV2 peab kandma muust tegevusest saadud tulust 30 % üle avaliku teenuse osutamisega seotud tegevusele. See määr vastab Taanis 2000. aastal kehtestatud tavapärasele ettevõtte tulumaksule.

Vabastus asutamislauade intressi- ja osamaksetest

(45) TV2 asutamiskulud ja käibekapitali puudujääk tegevuse algusaastatel kaeti riigilaenudega. Algsete laenulepingute kohaselt pidi TV2 maksuma laenusummalt intressi ja tagasi maksuma laenude kogusumma. Ent terve uuritava perioodi vältel oli TV2 vabastatud intressi maksmisest ning peatatud oli laenumaksete tasumine. Kasu, mis asutamise- ja käibekapitalilaenude intressi- ja osamaksetest vabastamine uuritava ajal andis, on 341,8 miljonit Taani krooni.

Riigi garantii käibekapitalilaenudele

(46) Kuni 1996. aasta lõpuni andis valitsus garantiisid laenudele, mida TV2 fond võttis TV2 tegevuse rahastamiseks. TV2 fondi likvideerimisel kanti garanteeritud laenusumma üle TV2-le. Nimetatud garantiist sai TV2 kasu 9,8 miljonit Taani krooni.

Üleriigilise edastussageduse ja võrgus kohalikel sagedustel saadete edastamise litsentsi eest maksumatud tasud

(47) Uuritaval ajavahemikul oli Taani kasutuses kolm avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele eraldatud üleriigilist maapealset edastussagedust. Üks sagedus oli eraldatud TV2, teine DRi ja kolmas digitaalse televisiooni jaoks.

(48) TV2 maksis tasu talle eraldatud üleriigilise edastussageduse eest teadus-, tehnoloogia- ja arendusministeeriumi alla kuuluvale riigi IT- ja telekommunikatsiooniametile ⁽²⁶⁾. Kõnealuse tasu suurus oli sätestatud Taani rahastamise seaduses. Uuritaval perioodil maksis TV2 sagedustasut 2–4 miljonit Taani krooni aastas.

(49) Taani kasutuses on ka piirkondliku ulatusega sagedused. 1997. aastal lõi valitsus võimaluse ühendada piirkondlikud sagedused suuremat ala katvaks võrguks. Ajavahemikul 1998–2001 pidid kohalikud kommertstelejaamad, kellel oli võrgus saadete edastamise luba, maksuma riigile aastatasu ⁽²⁷⁾. TV2 piirkondlike teenuste eest ei tulnud tasu maksta, sest neid edastati TV2 üleriigilise sageduse „akende” kaudu. Kommertsringhäälinguettevõtte TvDanmark oli ainus ettevõtja, kes maksis kõnealust tasu oma teise kanali eest. Makstud summa oli kokku 85,0 miljonit Taani krooni.

Edastuskohustus

(50) Antennide omanikud on kohustatud edastama nende kaudu TV2 avaliku teenuse alla kuuluvaid programme (edastuskohustus).

III. HUVITATUD ISIKUTE JA TAANI MÄRKUSED

(51) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsust sai komisjon palju märkusi huvitatud isikutelt. Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte nimetatud märkuste põhielementidest.

⁽²⁶⁾ Taani raadiokommunikatsiooni ja raadiosageduste eraldamise seaduse paragrahv 38 ning Taani raadiosageduste seaduse paragrahv 48.

⁽²⁷⁾ Kehtestati 27. detsembri 1996. aasta seadusega nr 1208, hõlmati ringhäälinguseaduse 1997. aasta versiooni paragrahvi 60 punkti a ning tühistati 8. mai 2002. aasta seadusega nr 259 alates 1. jaanuarist 2002.

⁽²⁵⁾ Vt käesoleva otsuse põhjendus 79 ja järgnevad.

- (52) TvDanmark leidis, et riigi pakutavat üleriigilist edastussagedust tuleb käsitada riigiabina, sest riik loobub selle piiratud ressursi eest saadavast sissetulekust. Konkurentide katvus on maksimaalselt vaid 77 %. TvDanmark märkis, et võrgutasu nõudmine üksnes TvDanmark2-lt ja mitte TV2 kohalikele jaamadelt, kuigi need on majanduslikult ja äriiselt samas olukorras, kujutab riigiabi TV2 kohalikele jaamadele. ACT, Antena 3 TV ja Telecinco sõnul tuleks edastamisvahendeid käsitleva EÜ neutraalsuse põhimõtte alusel kehtestada tasu igasugustele võrkudele.
- (53) ACT, Antena 3 TV ja Telecinco märkisid ettevõtte tulumaksust vabastamise kohta, et TV2 kohustust kanda 30 % oma kommertstegevuse tuludest üle avaliku teenuse osutamise seotud tegevusele ei saa käsitada samaväärsena riigile ettevõtte tulumaksu maksmisega, sest see moonutab konkurentsi ringhäälinguturul.
- (54) Mitu kolmandat isikut leidis, et TV2 avaliku teenuse osutamise määratlust ei saa pidada õiguspäraseks. Samuti kritiseeriti ülesannete määramise ja proportsionaalsusega seotud tingimuste täitmise asjaolusid. Eelkõige märkis TvDanmark, et ülemäärase hüvitamise arvestamisel peaks komisjon võtma arvesse kasu, mida TV2 sai vabastusest ettevõtte tulumaksust ja asutamisaenude intressi- ja laenumaksetest, riigi garantiist käibekapitalilaenudele ning tasuta edastussagedusest. TvDanmark leidis, et üldisel telereklaamiturul on tulude kõikumine väike ega õigusta TV2 omakapitali kogumist.
- (55) Reklaamituru osas leidis TvDanmark, et TV2 hinnapoliitika ei võimalda kommertsettevõtetele katta eraldiseisvaid tegevuskulusid. Turul püsimiseks peab TvDanmark võrreldes TV2-ga alandama oma sihtreitingupunkti hinda 30–40 % (TV2 sihtreitingupunkti või kogureitingupunkti väärtus on laiema katvuse tõttu suurem) ⁽²⁸⁾. Tänu TV2 ainulaadsele seisundile katvuse ja programmielarve osas paigutab reklaamitellija osa oma reklaamieelarvest alati TV2, et saavutada oma eelarve piires parim võimalik tulemus kontaktide arvu, katvuse ja/või sageduse osas. TvDanmark esitas arvanded, mille kohaselt oli ta aastatel 1997–2002 kahjumis, ning väitis, et TV2 ebaõiglane konkurents takistab TvDanmarkil saada piisavat tulu. Ühtlasi esitas TvDanmark konsultatsioonifirma Copenhagen Economics koostatud analüüsi Taani telereklaamituru hinnakujunduse kohta. Aruandes võrreldi keskmisi ja marginaalseid turuhindu ning järeldati, et konkurents toimib ainult ülejääva nõudluse osas, mistõttu peaks võrdlus põhinema marginaalhindadel. Lisaks esitas TvDanmark andmeid TV2 reklaamihindade võrdlusest teiste meedialiikide ja teiste maade hindadega.
- (56) TV3 märkis, et turul püsimiseks peab ta tegema reklaamiaegade suhtes väga suuri allahindlusi, sest TV2 pakub lisaallahindlust reklaamitellijate ülejäänud telereklaamieelarvele, kui nad paigutavad ka selle TV2.
- (57) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsust esitasid komisjonile märkusi ka Taani ametiasutused. Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte nimetatud märkuste põhielementidest.
- (58) Taani ametiasutused leidsid, et TV2 edastussagedusi ei saa käsitada eelisena, sest edastussagedused on eraldatud ka kohalikele telejaamadele. Seega ei ole TV2 saanud erikohtlemise osaliseks. Nii nagu teised telekanalid on TV2 maksnud sageduse kasutamise eest tasu.
- (59) Ettevõtte tulumaksust vabastamise kohta märkisid Taani ametiasutused, et kommertstegevusest saadud tulu oli suhteliselt piiratud ning TV2 kommertstegevuse ettevõtte tulumaksust vabastamise tasakaalustamiseks valitud meetod välistas võimaluse saada selle tegevusega maksuvabastuse arvelt rahalist kasu.
- (60) Proportsionaalsuse küsimuses märkisid Taani ametiasutused, et TV2 fondist üle kantud 167 miljonit Taani krooni eraldati ringhäälinguvõrgu digiteerimiseks. Seega ei saa pidada seda summat vabaks omakapitaliks.

⁽²⁸⁾ Reklaamitellijad saavad osta reklaamiaega Taani telejaamades kahel viisil – kogureitingupunktide alusel, mis on seotud kõigi üle 12 aasta vanuste vaatajate koguarvuga, või sihtreitingupunktide alusel, mis on seotud kitsama sihtrühmaga. TV2 on ainus telekanal Taanis, kes müüb reklaamiaega ka kogureitingupunktide alusel.

- (61) Ühtlasi osutasid Taani ametiasutused, et aastate 1995–2002 ülejääk kajastas TV2 käibega võrreldes mõistlikku tootlust. Peale selle oli asjaomane kapital vajalik tugi juhuks, kui reklaamitulud peaksid järsku langema, kuna TV2-l oli seadusega keelatud võtta laenu, mis ületab 4 % tema aastakäibest. Taani ametiasutuste sõnul toimis riik kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega, sest TV2 omakapital ei ületanud summat, mille oleks investeerinud tavaline turuiinvestor. Selline kapital ei ole aluslepinguga vastuolus, kui võrd seda ei kasutata TV2 kommertstegevuse ristsubsideerimiseks.
- (62) TV2 käitumise kohta reklaamiturul märkisid Taani ametiasutused, et TV2 on järjekindlalt kujundanud oma hindu moel, mis tagaks suurima võimaliku tulu. Hinnad määrati üksnes pakkumise ja nõudluse põhjal. Hinnad kehtestati üks kord aastas, võttes aluseks TV2 reklaamiosakonna prognoosid reklaamiklientidest vaatajaskonna osakaalu (vanuses 21–50 aastat), programmikavade, majanduslike arengute ja turu konkurentsiolekordade kohta. Prognoosides ei arvestatud TV2 tegevuskulusid ega litsentsitasude suurust. TV2 hinnad olid Taani turu kõrgeimad ja seega ei saa olla küsimust, et hindade alandamine tingis suurema vajaduse riikliku rahastamise järele.
- (63) Taani ametiasutused esitasid RBB Economicsi koostatud aruande konkurentsi kohta Taani telereklaamiturul. Aruandest järeldub, et TV2 keskmised netohinnad olid reaalselt konkurentide hindadest kõrgemad ning TV2 ja TvDanmarki reklaamihindade erinevus tulenes nende suhtelisest suutlikkusest koostada programme ja tagada vaatajaskond.
- (64) Komisjon palus pärast kohtuotsuse tegemist Taani ametiasutustel esitada analüüs kohtuotsuse mõjust juhtumile.
- (65) Taani ametiasutused esitasid oma tähelepanekud ja edastasid ka TV2 märkused. Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte nimetatud märkuste põhielementidest.
- (66) Seoses aastate 1995 ja 1996 reklaamituluga väitsid Taani ametiasutused ja TV2, et Taani riigil puudus kontroll nende summade üle, mistõttu neid ei saa käsitada riigi vahenditena. Mis puudutab arvandmeid, siis ei kinnitanud Taani ametiasutused komisjoni nimetatud summasid, vaid selgitasid selle asemel, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulude arvutamisel tuleb arvesse võtta asjaolu, et osa TV2 fondist pärit rahast kasutati TV2 piirkondlike kanalite rahastamiseks ning seda osa oli võimalik rahastada üksnes litsentsitasudest. Kõigele vaatamata nõustusid Taani ametiasutused, et avaliku teenuse osutamise netokulude arvutamisel tuleb igal juhul arvestada reklaamitulu ning et reklaamitulu näol on tegemist avaliku teenuse osutamise teel saadud tuluga.
- (67) Lisaks väitsid Taani ametiasutused ja TV2 kohtuotsusele tuginedes, et täidetud on 24. juuli 2003. aasta Altmarki kohtuotsuses⁽²⁹⁾ kehtestatud tingimused. Sellega seoses meenutasid Taani ametiasutused, et nagu ka BUPA kohtuasi⁽³⁰⁾ on TV2 juhtum seotud olukorraga, mis eksisteeris juba enne Altmarki kohtuotsust. Nad leidsid, et Altmarki tingimuste kohaldamisel tuleb lähtuda nende sisust ja eesmärgist, et arvesse saaks võtta juhtumi konkreetseid asjaolusid. Nende arusaamise kohaselt järeldub kohtuotsusest, et kohus on seadnud Taani riigile üheaainsa nõude, nimelt täita „sisuliselt” Altmarki tingimusi.
- (68) Täpsemalt leidsid Taani ametiasutused ja TV2, et litsentsitasu määramisel kohaldatud menetlus oli läbipaistev ja vastas vähemalt sisuliselt teisele Altmarki kriteeriumile, mis nende sõnul on kohtuotsuse alusel piisav. Nad leidsid, et täidetud oli ka kolmas kriteerium, kui võrd TV2-l oli lubatud säilitada mõistlik kasum. Seoses neljanda Altmarki kriteeriumiga töid nad esile mitmesugused TV2 suhtes kohaldatavad kontrollid ning viitasid ka BUPA kohtulahendile ja kohtuotsusele, väites, et asjaomast tingimust tuleks konkreetsetel juhtudel teataval määral leevendada või täita ainult sisuliselt. Samuti märkisid nad Chronoposti kohtuasja⁽³¹⁾ põhjal, et TV2 ei saa tegelikult võrrelda keskmise hästi korraldatud juhtimisega ettevõttega. Ühtlasi jäid Taani ametiasutused seisukohale, et turumajandusliku investeerimise tingimuse alusel tuleks pidada hüvitamist vastuvõetavaks.
- (69) Peale selle leidsid Taani ametiasutused ja TV2, et riigiabi tuleb pidada kokkusobivaks. Nad selgitasid protsessi, mille tulemusel loodi TV2 omakapitali baas, ning töid esile mitmesugused põhjused, miks see omakapital oli vajalik TV2 avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi C-280/00: Altmark Trans und Regierungspräsidium Magdeburg, EKL 2003, lk I-7747.

⁽³⁰⁾ Üldkohtu otsus kohtuasjas T-289/03: BUPA ja teised vs. komisjon.

⁽³¹⁾ Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-83/01 P, C-93/01 P ja C-94/01 P.

(70) Pärast kohtuotsuse tegemist saabus märkusi ka mõnelt kolmandalt isikult. Peamiselt selgitasid nad, miks ei tohiks pidada Altmarki kriteeriume tädetuks, tuues eeskätt välja asjaolu, et kohtu viidatud majandusaruanded ei ole piisavad teise ja neljanda kriteeriumi täitmise tõendamiseks. Samuti märkisid nad, et komisjon peaks jääma tühistatud tagastamisotsuses tehtud järelduse juurde, mille kohaselt abi ei ole kokkusobiv.

IV. MEETMETE HINDAMINE

IV.1. RIIGIABI ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

(71) ELI toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 on sätestatud järgmiselt: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik millisel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”.

(72) Komisjon peab hindama, kas eespool kirjeldatud meetmed on riigiabi ELI toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

IV.1.1. RIIGI VAHENDITE KASUTAMINE JA RIIGIGA SEOSTATAVUS

(73) Komisjon peab hindama, kas asjaomased meetmed hõlmavad riigi vahendeid.

(74) Mis puudutab **litsentsitasu**, siis võtab komisjon arvesse kohtuotsuses esitatud kohtu järeldusi⁽³²⁾. Neis rõhutatase, et selle summa määravad kindlaks Taani ametiasutused; litsentsitasu maksmise kohustuse aluseks ei ole mitte TV2 ja kohustatud isiku vaheline lepinguline suhe, vaid lihtsalt televiisori või raadiovastuvõtja omamine, litsentsitasu sissenõudmine võib vajaduse korral toimuda maksude kogumise eeskirjade alusel ning Taani ametiasutused on need, kes määravad kindlaks, milline osa litsentsitasudest läheb TV2-le. Kohus järeldas, et litsentsitasudest saadud vahendid on Taani ametiasutuste käsutuses ja nende kontrolli all ning kujutavad seega endast riigi vahendeid.

(75) Seoses **1995. ja 1996. aasta reklaamituluga** osutas kohus kohtuotsuses, et litsentsitasu ja reklaamitulu on oma laadilt erinevad⁽³³⁾.

(76) Sellega seoses leidis kohus kohtuotsuses,⁽³⁴⁾ et komisjon ei ole piisavalt põhjendanud, miks tuleb 1995. ja 1996. aasta reklaamitulu käsitada riigi vahenditena.

(77) Arvestades kohtuotsust kohtuasjas Preussen Elektra⁽³⁵⁾ peab komisjon tõendama, kas 1995. ja 1996. aasta reklaamitulu võib käsitada riigi vahenditena. Selleks peab ta hindama, kas kõnealune reklaamitulu oli Taani riigi kontrolli all.

(78) Otsustamaks, kas 1995. ja 1996. aasta reklaamitulu näol oli tegemist riigi vahenditega, võtab komisjon arvesse järgmisi asjakohaseid elemente.

(79) 1995. ja 1996. aastal sai TV2 reklaamitulu TV2 fondist, mis omakorda sai reklaamitulu äriühingult TV2 Reklame A/S.

(80) TV2 Reklame oli TV2st sõltumatu riigi omanduses olev eraldi ettevõtja. Selle loomise eesmärk oli müüa agendina kaubanduslikel alustel TV2 reklaami⁽³⁶⁾. Äriühingul TV2 Reklame oli reklaamiklientidega lepinguline suhe.

(81) Äriühingul TV2 Reklame ei olnud kohustust kanda raha üle TV2 fondile. Selle asemel otsustas ülekandmise Taani riik⁽³⁷⁾. Selle üle, milline osa äriühingu TV2 Reklame kasumist kantakse üle TV2 fondile, otsustas kultuuriminister. Otsus tehti korraga ühe või mitme aasta kohta Taani parlamendi (parlamendi alalise rahanduskomisjoni) heakskiidul. Rahanduskomisjoni heakskiidul võis kultuuriminister otsustada, et kasumi ülekandmata osa kasutatakse äriühingule TV2 Reklame väljaantud riigi garantii tagasimaksmiseks või kultuuriga seotud eesmärkidel.

(82) Tegelikult kanti 1995. ja 1996. aastal kogu äriühingu TV2 Reklame raha üle TV2 fondi.

⁽³⁴⁾ Kohtuotsuse punkt 167.

⁽³⁵⁾ Euroopa Kohtu 13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra AG vs. Schlesweg AG, EKL 2001, lk I-02099.

⁽³⁶⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 31 (1994. aasta versioon).

⁽³⁷⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 29 (1994. aasta versioon); vt ka aruande 4/94 punkt 4: „Kokkuleppel [parlamendi] rahanduskomisjoniga otsustab kultuuriminister, milline osa reklaamifirma kasumist ja litsentsitasudest tuleb iga-aastaselt maksta TV2 fondi. Kui TV2 fondi ei kanta piisavalt vahendeid, võib fond ministri heakskiidul võtta riigi tagatud käibekapitalilaenu. Garantii ulatuse määrab kindlaks minister kokkuleppel rahanduskomiteega. Koosõlas kultuuriministri kindlaksmääratud eelarveraamistikuga kantakse TV2 fondist vahendeid TV2 ja 8 piirkondliku ringhäälinguorganisatsioonide ringhäälingutegevuse rahastamiseks”.

⁽³²⁾ Vt kohtuotsuse punktid 158 ja 159.

⁽³³⁾ Kohtuotsuse punkt 165.

- (83) TV2 fond loodi eesmärgiga tagada TV2-le sissetulek litsentsitasudest ja reklaamitulust. TV2 fond kuulus TV2 kontserni. Seda haldas TV2 direktorite nõukogu.
- (84) TV2 fondil ei olnud kohustust kanda raha igal aastal üle TV2-le. Selle asemel otsustas ülekandmise Taani riik. Küll oli TV2 fondil õiguslik kohustus kanda TV2-le üle vahendeid kooskõlas kultuuriministri kehtestatud eelarvereaamistikuga ⁽³⁸⁾.
- (85) Tegelikult ei saanud TV2 1995. ja 1996. aastal TV2 fondilt kogu reklaamitulu.
- (86) Peale selle ei peetud TV2 fondis eraldi raamatupidamisarvestust reklaamitulu ja litsentsitasude üle. TV2-le ülekandmata tulu koondati TV2 fondi. See kanti TV2-le üle TV2 fondi tegevuse lõpetamisel.
- (87) TV2 ja Taani ametiasutuste sõnade kohaselt kuulus reklaamitulu TV2-le ning TV2-l oli õiguslik alus see välja nõuda. Nad osutasid justiitsministri 22. novembri 2003. aasta kirjale, milles märgiti, et TV2 fondi vahendeid võib kasutada üksnes TV2 tegevuse rahastamiseks. TV2 ja Taani ametiasutuste väitel oli seega olemas õiguslik kohustus kanda TV2 fondi reklaamitulu lõpuks üle TV2-le. Ent nagu eelnevast nähtub, puudus õiguslik kohustus kanda TV2-le üle kogu reklaamitulu ning see sõltus kultuuriministri konkreetsest otsusest, kas ja kui suur summa TV2-le üle kantakse.
- (88) Seoses TV2ga tuleb lisada, et TV2-l ei olnud lõplike reklaamiklientidega lepingulist suhet ega mingit mõju reklaamitegevuse üle ⁽³⁹⁾. Taani valitsus kinnitas, et järgneva aasta reklaamitulu prognoositi TV2st sõltumatult.
- (89) Eespool kirjeldatud teabe põhjal leiab komisjon, et kontroll äriühingus TV2 Reklame ja TV2 fondis olevate summade üle oli ministril. Eelkõige: i) Taani riik otsustas, kas TV2 fondile ja TV2-le kantakse üle osa või kogu reklaamitulu; ii) 1995. ja 1996. aastal ei saanud TV2 kogu reklaamitulu; iii) ülekandmata reklaamitulu kogunes TV2 fondi, kus see pandi tegelikult kokku litsentsitasudega.
- (90) Seetõttu leiab komisjon, et käesoleval juhul oli TV2 Reklame ja TV2 fondi kaudu TV2-le üle kantud 1995. ja 1996. aasta reklaamitulu näol tegemist riigi vahenditega.
- (91) Igal juhul jääks riigiabi summa, mida võib pidada kokkusobivaks, samaks ka siis, kui reklaamitulu ei käsitata riigi vahendina (*quod non*). Kooskõlas komisjoni järjepideva praktikaga ja vastavalt 2001. aasta ringhäälinguteatise ⁽⁴⁰⁾ kajastatule tuleb avaliku teenuse netokulu kalkuleerimisel võtta arvesse avaliku teenuse osutamisest saadud tulu, näiteks reklaamitulu, st isegi juhul, kui asjaomast tulu ei käsitata riigi vahendina, vähendab see riikliku rahastamise vajadust. Taani ametiasutused jagavad seda seisukohta ⁽⁴¹⁾.
- (92) Tuleb lisada, et TV2-le ühekordne vahendite **ülekandmine** raadiofondist on seotud litsentsitasudest saadud tuluga, mis tehti TV2-le kättesaadavaks riigi otsusega. Sama kehtib vahendite ühekordse ülekandmise kohta TV2 fondist selle likvideerimisel, sest lisaks eespool nimetatud elementidele seoses Taani riigi kontrolliga TV2 fondi üle anti TV2 fondi vahendid selle likvideerimisel TV2 käsutusse riigi otsusega. Kuna vahendid jäid avaliku kontrolli alla, tuleb neid seetõttu samuti käsitada riigi vahenditena. Tulenevalt reklaamitulu riigi vahendina käsitamisest ja igal juhul tulenevalt asjaolust, et otsuse see likvideerimise ajal TV2-le üle kanda tegi riik, ei mõjuta seda järeldust Taani ametiasutuste väide, et TV2-le likvideerimisega seoses üle kantud ühekordne summa pärines üksnes reklaamitulust.
- (93) Mis puudutab muid riigi meetmeid, siis leiab komisjon, et **ettevõtte tulumaksust vabastamise** puhul on tegemist avalike vahenditega, sest maksutulude vähenemine on võrdväärne riigi vahendite kasutamisega eelarvelisteks kulutusteks ⁽⁴²⁾.

⁽³⁸⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahvid 30–33 (1994. aasta versioon); vt ka eelsteeritud aruande 4/94 punkt 4.

⁽³⁹⁾ Taani ametiasutuste 24. märtsi 2003. aasta kiri, lk 8.

⁽⁴⁰⁾ Vt 2001. aasta ringhäälinguteatise punkt 57.

⁽⁴¹⁾ Taani valitsuse vastus, mis on esitatud nende 26. juuni 2009. aasta kirja punktis 3.

⁽⁴²⁾ Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta äriühingute otsese maksustamisega seotud meetmete suhtes (EÜT C 384, 10.12.1998, lk 3), punkt 10.

- (94) **Intressi- ja osamakseteta** laenu andis TV2-le otseselt riik ja see eraldati riigieelarvest. Neilt laenudelt nõutavatest intressi- ja osamaksetest loobumisega kaotab Taani riik tulu ja seega on tegemist riigi vahenditega. Lisaks andis Taani riik **garantii käibekapitalilaenudele**. Riigigarantii eelis on see, et garantiiga seotud riski kannab riik. Riigi riskivalmidus peaks tavapäraselt hüvitama asjakohase garantiitasuga. Kui riik loobub nimetatud tasust, on see ühteageu eelis TV2-le ja riigi vahendite kulutamine ⁽⁴³⁾.
- (95) Peale selle eraldas riik TV2-le üleriigilise **edastussageduse**, mille eest viimane maksab riigiasutusele sagedustasu. Uuritaval perioodil maksis TV2 seda tasu 2–4 miljonit Taani krooni aastas.
- (96) Kuna üleriigilise sagedustasu puhul puudub võrdlusalus, saab seda võrrelda ainult tasuga, mida makstakse loa eest jõuda võrgu kaudu suurema rahvastikuosani. TV2 üleriigilise edastussageduse eest makstav sagedustasu on tunduvalt madalam TvDanmarkile kehtestatud võrgutasust, mis jäi vahemikku 5 miljonit Taani krooni 1997. aastal ja 30 miljonit Taani krooni 2001. aastal, ning seda hoolimata asjaolust, et TvDanmarki kohalike sageduste võrgu katvus on vaid 77 %. Seega jõudis TV2 väiksema hinna eest Taanis suurema elanikkonnaosani.
- (97) Seetõttu on komisjon arvamusel, et sagedustasu ei kajasta turutingimusi ning mitte küsides oma vara eest turuhinda, on riik loobunud riigieelarvelistest tuludest.
- (98) Kuna TV2 ei edasta üleriigilise katvuse saavutamiseks saateid kohalike sageduste võrgu kaudu, ei ole ta ka kohustatud tasuma võrgutasu. Riigil ei olnud õiguslikku alust TV2-lt seda tasu nõuda, seetõttu ei loobunud ta riigieelarvelistest tuludest ja seega ei ole kaasatud riigi vahendeid.
- (99) Samamoodi ei tuvasta komisjon riigi vahendeid õiguslikus sättes, millega kohustatakse antennide omanikke edastama nende kaudu avaliku teenuse alla kuuluvaid programme (**edastuskohustus**), sest riik ei loobu sellega sissetulekust ega kanna kõnealustele ettevõtjatele aktiivselt raha üle. Seega on juurdepääsunõue küll TV2 jaoks kasulik, kuid see ei anna talle rahalist eelist riigi vahenditest ⁽⁴⁴⁾.
- (100) Kõik nimetatud meetmed on seostatavad Taani riigiga, sest nagu eespool kirjeldatud, hõlmasid need ühel või teisel viisil Taani riigi otsust.

IV.1.2. VALIKULISE EELISE OLEMASOLU JA KONKURENTSI MOONUTAMINE

- (101) Komisjon leiab, et tulu litsentsitasudest, ülekanded TV2 fondist (sealhulgas 1995. ja 1996. aasta reklaamitulu) ja raadiofondist, ettevõtte tulumaksust vabastamine, intressi- ja osamakseteta laenud, riigi garantii käibekapitalilaenudele ning soodustingimustel juurdepääs üleriigilisele edastussagedusele annavad TV2-le majandusliku ja rahalise eelise ning vabastavad ta tegevuskuludest, mida ta tavatingimustel peaks oma eelarvest tasuma. Peale selle ei saanud TV2 konkurendid samaväärseid rahalisi vahendeid.

- (102) Sellest hoolimata ei käsitata ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi riigi meetmeid, millega hüvitatakse üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise netolisakulud, kui on täidetud neli tingimust, mille Euroopa Kohus kehtestas Altmarki kohtuasjas ⁽⁴⁵⁾:

— esiteks peab hüvitist saav ettevõtja reaalset täitma avaliku teenuse osutamise kohustust ja see kohustus peab olema täpselt määratletud;

— teiseks peavad hüvitise arvutamise aluseks olevad parameetrid olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud;

— kolmandaks ei tohi hüvitis ületada summat, mis on vajalik avaliku teenuse osutamisel kantud kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, võttes arvesse selle kohustuse täitmise seotud tulu ja mõistlikku kasumit;

— neljandaks, kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud avalikus hankemenetluses, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmine hästi korraldatud juhtimise ja avaliku teenusega seotud nõuete täitmiseks vajalike piisavate tootmisvahenditega ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud, arvestades kohustuste täitmise seotud tulu ja mõistlikku kasumit.

⁽⁴³⁾ Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (2000/C 71/07), punkt 2.1.2.

⁽⁴⁴⁾ Vt riigiabi juhtum NN 70/98, riigiabi avalik-õigusliku ringhäälingu kanalitele Kinderkanal ja Phoenix (EÜT C 238, 21.8.1999, lk 3).

⁽⁴⁵⁾ Kohtuasi C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, EKL 2003, lk I-7747.

- (103) Nagu käesoleva otsuse kokkusobivust käsitlevas osas lähemalt selgitatakse (vt käesoleva otsuse põhjendus 160 ja järgnevad), tuleneb kohtuotsusest, et esimene Altmarki tingimus on täidetud.
- (104) Mis puudutab teist Altmarki kriteeriumi, mille kohaselt peavad avaliku teenuse hüvitise arvutamise aluseks olevad parameetrid olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud, siis peab komisjon hindama õigusklikke ja majanduslikke tingimusi, mille põhjal määrati uuritava perioodil TV2-le makstava litsentsitasudest pärineva sissetuleku suurus. Sellega seoses märgib komisjon, et menetlus oli järgmine.
- (105) Taani ametiasutuste 24. märtsi 2003. aasta kirja punktides 29 ja 30 kohaselt oli TV2 telejaama kui terviku rahastamise viis (litsentsitasud, reklaamitulu ja muud sissetulekuallikad) määratud kindlaks uuritava perioodil kehtinud raadio- ja teleringhäälingu seadusega⁽⁴⁶⁾ ning samas oli sätestatud ka, et kultuuriminister määrab TV2 ja DRI osa litsentsitasudest ja seega TV2-le antava hüvitise summa. Tuleb tähele panna, et aastatel 1995 ja 1996 sai TV2 oma osa litsentsitasudest TV2 fondist.
- (106) Väljakujunenud tava kohaselt määras minister hüvitise enamiku Taani parlamendis esindatud poliitiliste parteide allkirjastatud meediakokkuleppe raames, pidades nõu Taani parlamendi rahanduskomisjoniga. Kõnealusel ajavahemikul kehtis kolm meediakokkulepet: aastaid 1994–1997 hõlmav meediakokkulepe, mis sõlmiti 16. septembril 1993, aastaid 1997–2000 hõlmav meediakokkulepe, mis sõlmiti 10. mail 1996, ja aastaid 2001–2004 hõlmav meediakokkulepe, mis sõlmiti 28. märtsil 2000.
- (107) Seega oli litsentsitasudest saadav tulu kehtestatud suhteliselt pikaks ajaks. Uuritaval perioodil ei kuulunud TV2-le määratud hüvitis hilisemale läbivaatamisele, isegi kui TV2 tulud vähenesid. Näiteks kuigi 1999. aastal langes märkimisväärselt TV2 reklaamitulu, ei korrigeeritud hüvitist, et seda asjaolu arvesse võtta.
- (108) Taani ametiasutuste sõnul määrati hüvitis kindlaks TV2 eelarves ja raamatupidamisarvestuses sisalduvate hindade ja palkade indekseerimise alusel ning majandusanalüüside põhjal.
- (109) 1995. ja 1999. aastal koostas audiitorfirma KPMG põhjalikud majandusanalüüsid. KPMGd abistas järelevalverühm, kuhu kuulusid peamiste turuosalejate, sealhulgas 1999. aasta aruande puhul ka TV2 konkurentide esindajad. Tähelepanu pöörati eelkõige teabele, mis käsitles muudest sissetulekuallikatest kui litsentsitasudest, näiteks reklaamituludest, saadavat võimalikku tulu.
- (110) Oma 24. märtsi 2003. aasta kirja punktides 164 ja 165 osutasid Taani ametiasutused, et KPMG nõustamisuuringud, mille eesmärk on hinnata Taani reklaamituru käibe ja TV2 sissetulekuallikate kõige tõenäolisemaid arenguid ning teha kindlaks nimetatud hinnangutega seotud määramatus, koostati selleks, et Taani valitsusel ja parlamendil oleks tugevam alus teha meediapoliitikat käsitlevate arutelude käigus otsuseid litsentsitasudest saadava tulu kindlaksmääramise ja jaotamise kohta.
- (111) Taani ametiasutuste väitel olid hüvitise kindlaksmääramisel kasutatavad dokumendid avalikult kättesaadavad. Meediakokkulepped avaldati pressiteadetes ja Parlamendi Teatajas (*Folketingstidende*). Õigusaktid, millega meediakokkulepe rakendati, avaldati Taani Ametlikus Teatajas (*Lovtidende*). Avaldati ka TV2 raamatupidamisaruanded koos eelnimetatud majandusanalüüsidega.
- (112) Kohtuotsust arvesse võttes peab komisjon hindama, kas eespool kirjeldatud menetluse põhjal võib järeldada, et teine Altmarki kriteerium on täidetud.
- (113) Teisalt võtab komisjon arvesse, et kohtuotsuses⁽⁴⁷⁾ täheldas kohus järgmist: „[...] ei ole välistatud, et eespool viidatud meetodid, millest lähtudes TV2-le mineva litsentsitulu suurus kindlaks määrati, on objektiivsed ja läbipaistvad, kuna neisse on kaasatud ka Taani parlament, need tuginevad majandusanalüüsidele, mille on koostanud audiitorfirma, keda abistab ekspertidest koosnev kontrollrühm ja kuhu kuulusid ka TV2 konkurentide esindajad, ning need analüüsid – nagu ka TV2 raamatupidamise aastaaruanded – avaldati. Seega ei saa välistada, et nende meetmete põhjaliku analüüsi tulemusena nähtub, et Taani Kuningriik on taganud teise Altmarki tingimuse täitmise sisuliselt veel enne, kui Euroopa Kohus need tingimused oli määratlenud”. Peale selle, nagu kohus leidis, „lähtuti TV2-le mineva litsentsitulu suuruse arvestamisel eeldusest, et säilivad ka muud riigi poolt [...] võetavad abimeetmed”⁽⁴⁸⁾ (st maksuvabastus jm).

⁽⁴⁶⁾ 24. juuni 1994. aasta seadus nr 578, muudetud 5. juuli 1996. aasta seadusega nr 666, 29. jaanuari 1997. aasta seadusega nr 75, 19. veebruari 1998. aasta seadusega nr 138, 6. aprilli 1999. aasta seadusega nr 208, 20. juuni 2000. aasta seadusega nr 551, 22. märtsi 2001. aasta seadusega nr 203, 15. juuli 2001. aasta seadusega nr 701 ja 17. detsembri 2002. aasta seadusega nr 1052.

⁽⁴⁷⁾ Kohtuotsuse punkt 228.

⁽⁴⁸⁾ Kohtuotsuse punkt 229.

- (114) Komisjon on arvamusel, et Taani parlamendi kaasamine menetluse, mille tulemusel kehtestati litsentsitasu, tagas teatava läbipaistvuse ja objektiivsuse. Pealegi sõlmiti meediakokkulepped, millega määrati kindlaks TV2-le minev litsentsitasude summa, mitu aastat varem ning uuritava perioodil ei korrigeeritud TV2 hüvitist edaspidi kordagi.
- (115) Ent KPMG koostatud majandusaruannetes prognoositi ainult TV2-le mineva reklaamitulu summat (st tulude poolt). Nimetatud majandusaruannetes ei võetud seisu kohta hüvitise määramisel arvestatava kulude poole suhtes ning komisjonile tundub, et meediakokkulepped põhinesid üksnes TV2 varasemate aastate kulude indekseerimisel. Taani ametiasutused osutasidki, et hüvitis määrati kindlaks TV2 eelarves ja raamatupidamisarvestuses sisalduvate hindade ja palkade indekseerimise alusel ning majandusanalüüside põhjal, milles hinnati vaid tulude poolt, samuti ei käsitletud neis 16. septembril 1993 sõlmitud meediakokkuleppega hõlmatud ajavahe mikk.
- (116) Peale selle ei osuta miski hüvitise arvutamise aluseks olevatele parameetritele. Hüvitise summa kehtestati küll eelnevalt, kuid teise Altmarki kriteeriumi kohaselt peavad ka parameetrid, mille alusel avaliku teenuse hüvitis arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud.
- (117) Eespool kirjeldatud elementide põhjal leiab komisjon seetõttu, et teine Altmarki kriteerium ei ole täidetud. Igal juhul on Altmarki kriteeriumid kumulatiivsed ja komisjoni hinnangul ei ole täidetud neljas kriteerium (vt allpool).
- (118) Neljanda Altmarki kriteeriumi kohaselt tuleb avaliku teenuse osutaja valida avaliku hankemenetluse teel või „peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjassepuutuva avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate transpordivahenditega varustatud ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud, arvestades nende kohustuste täitmise seotud tulusid ja mõistlikku kasumit”.
- (119) Käesoleval juhul ei valitud avaliku teenuse osutajat TV2 avaliku hankemenetluse teel. Kuna pakkumist ei toimunud, peab komisjon seega hindama, kas hüvitise tase määrati kindlaks selliste kulude põhjal, mida avaliku teenuse kohustuste täitmisele oleks kandnud keskmine hästi korraldatud juhtimise ja piisavate tootmisvahenditega ettevõtja.
- (120) Eespool on kirjeldatud majanduslikke ja õiguslikke tingimusi, millest TV2 hüvitise määramisel lähtutakse. Võttes arvesse kohtuotsust ja kohtu tähelepanekut, et menetluses, mille Taani Kuningriik TV2-le aastatel 1995–2002 makstava litsentsitasu summa kindlakstegemiseks kehtestas, tugineti muu hulgas TV2 konkurentide osalusel koostatud majandusanalüüsile, peab komisjon võtma arvesse eeskätt KPMG 1995. ja 1999. aasta aruandeid ning hindama, kas TV2 kulusid võrreldi keskmise hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja kuludega.
- (121) Konsultatsioonifirma KPMG koostatud aruannetes kaalutakse reklaamituru arengute mitmesuguseid stsenaariume vastavatel litsentsitasude maksmise perioodidel. Aruanded ei sisalda mingit teavet TV2 enda kohta (nt selle finantsolukorra või tegevuskulude kohta), vaid need illustreerivad seda, kuidas reklaamitulud võivad areneda ja kui suurest osast kogu reklaamiturust võib TV2 tulu saada. Aruanded, milles hinnati Taani reklaamituru käibe tõenäolisemaid arenguid ning tehti kindlaks nimetatud hinnangutega seotud määramatus, moodustasid osa menetlusest, mille alusel Taani ametiasutused määrasid kindlaks TV2-le antava litsentsitasu summa.
- (122) KPMG aruannetes ei hinnata TV2 ega teiste ettevõtjate kulusid, vaid need piirduvad reklaamituru arengu ja reklaamitulust TV2-le mineva osa kaalumise ja ühtlasi tuleb tähele panna, et asjaomastes aruannetes ei ole käsitletud uuritava perioodi esimesi aastaid, mis olid hõlmatud 1993. aasta meediakokkuleppega.
- (123) Aruannete koostamisse olid teataval määral kaasatud ka konkurendid. 1995. aasta aruandes on väidetud, et dokumendi koostamisel osales palju sidusrühmi, ent aruandest ei selgu, milliseid sidusrühmi silmas peetakse. KPMG 1999. aasta aruandes on nimetatud ekspertidest koosnevat kontrollrühma, kuhu kuulusid ka TV2 konkurendid. Asjaolu, et majandusaruannete koostamisel kasutati teataval määral TV2 konkurentide abi, ei tähenda aga iseenesest seda, et analüüsiti konkurentide kulusid.

- (124) Teiste sõnadega ei hõlma aruanded analüüsi kulude kohta, mida keskmine hästi korraldatud juhtimise ja piisavate tootmisvahenditega ettevõtja oleks avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmisel kandnud, vaid pigem käsitletakse neis reklaamiturul väljaade ja TV2 tulevase reklaamitulude summaga seotud laiemaid küsimusi. Lisada tuleb ka seda, et reklaamiturul lähtutakse hindade määramisel eri elementidest, näiteks vaatajate osakaalust, mitte ainult kuludest.
- (125) Taani ametiasutused ja TV2 esitasid neljanda Altmarki tingimuse kohta ka õiguslikke ja faktilisi väiteid.
- (126) Esiteks osutas Taani BUPA kohtuasjale ja väitis, et neljas Altmarki kriteerium ei ole tingimata kohaldatav või vähemalt peaks komisjon kohtuotsust arvesse võttes hindama ainult seda, kas see on sisuliselt täidetud. Komisjon on arvamusel, et BUPA kohtuasja puhul oli tegemist väga spetsiifilise olukorraga, kuna asjaomane tervishoiuteenuste osutamise kava ei olnud seotud kuludega, st vastupidiselt muudele avalike teenuste sektoritele põhines süsteem klientide riskiprofiilidel. Seega ei oleks ettevõtja saanud kulusid jälgides sellises olukorras tõhusalt toimida. Avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide puhul on aga võimalik arvutada hüvitis kulude ja tulude põhjal.
- (127) Teiseks väitis Taani Chronoposti⁽⁴⁹⁾ kohtuasjale viidates, et TV2 sarnast avaliku teenuse osutajat ei saa võrrelda eraettevõtjaga. Komisjon on aga seiskohal, et erinevalt Chronoposti kohtuasjas käsitletud kulude jaotamisest vastavushinnangu kontekstis, seisneb neljanda Altmarki kriteeriumi sisu just selles, et kui pakkumist ei korraldata, tuleb avaliku teenuse osutaja kulusid võrrelda keskmise hästi korraldatud juhtimise ja piisavate tootmisvahenditega ettevõtja kuludega.
- (128) Samuti väitis Taani, et TV2 tegevuse pideva järelevalve käigus viis riigikontroll TV2 raamatupidamises läbi juhtimis- ja finantsauditeid ning pidevalt korraldati kontrole, milles pöörati tähelepani ka tõhususe küsimustele. Komisjon arvamuse kohaselt ei ole aga asjaolu, et kultuuriministerium pidi TV2 raamatupidamisaruanded heaks kiitma, piisav tõendamaks, et TV2 kulud vastavad keskmise hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja kuludele. Pealegi on kaheldav, kas tagantjärele toimunud kontroll on neljanda kriteeriumi täitmisel asjakohane, kui enne hüvitise määramist ei toimunud kulude analüüsi.
- (129) Peale selle tuginevad Taani ametiasutused eelkõige Taani Riigikontrolli 2000. aasta aruandele, milles TV2
- tootlikkuse arengut võrreldi teataval määral DRi ja välismaiste avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide (British Broadcasting Corporation, edaspidi „BBC”, Sveriges Television, edaspidi „SVT”, ja Norsk Riksringkasting, edaspidi „NRK”) tootlikkusega. Kõnealus aruandes leiti, et ajavahemikul 1990–1999 paranes nii DRi kui ka TV2 tootlikkus. DRi saadete esmaülekannete tunnihind vähenes rohkem kui TV2-l, kuid 1999. aastal oli DRi esmaülekande tunnihind TV2 omast siiski 53 % kõrgem. DRi ülekannete tunnihind oli 1999. aastal ligikaudu 29 % kõrgem kui TV2-l. Ühtlasi leidis riigikontroll, et kolme ülejäänud avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooniga võrreldes oli DRi ja TV2 tootlikkus arenenud rohkem või samaväärselt.
- (130) Kõnealune aruanne ei ole aga piisav neljanda tingimuse täitmise tõendamiseks.
- (131) Aruanne on koostatud pärast meediakokkuleppeid, millega kehtestati hüvitise summa, ning seetõttu ei näita see, et hüvitis määrati kulude põhjal, mida oleks avaliku teenuse kohustuste täitmisel kandnud keskmine ettevõtja.
- (132) Pealegi käsitletakse aruandes teisi avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioone ja seetõttu ei ole see seotud keskmise ringhäälinguettevõtte kuludega. Näiteks ei ole tõendatud, et DRi puhul, kellel ei ole lubatud teenida reklaamiraha ja kelle hüvitise tase määratakse sama meediakokkuleppe alusel kui TV2-l, vastavad kulud keskmise ettevõtja kuludele. Neljanda Altmarki kriteeriumi kohaldamisel ei saa seega võrdlusest DRi kuludega teha mingeid järeldusi.
- (133) Mis puudutab võrdlust välismaiste avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonidega, siis on aruandes võrreldud TV2 tootlikkuse arengut üksnes ühega teistest avalik-õiguslikest ringhäälinguorganisatsioonidest, kuid esitamata on jäetud seiskoht tõhususe kui sellise ja seega ka kulude kohta. Eeskätt võib tootlikusse tagasihoidlikum areng olla tingitud mitmest põhjusest, sealhulgas asjaolust, et tõhusus oli juba perioodi alguses suurem või ringhäälinguorganisatsioon ei suutnud pikendada oma saateaga. Aruande punktis 51 on näiteks osutatud: „Asjaomasel ajavahemikul oli BBC ja SVT kulude areng peaaegu identne, st nende reaalkulud kasvasid ligikaudu 50 %, samas kui NRK reaalkulud kasvasid ligikaudu 60 %. Nagu eespool märgitud, kasvasid DRi reaalkulud 23 % ja TV2 kulud 63 %. Kuna SVT ja BBC saateag, nagu juba mainitud, ei suurenenud sama palju kui teistel ringhäälinguorganisatsioonidel, tähendab kulude selline areng,

⁽⁴⁹⁾ Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-83/01 P, C-93/01 P ja C-94/01 P.

et SVT ja BBC tootlikkus ei paranenud samaväärselt ülejäänud kolme avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooniga”.

(134) Ühtlasi täheldab komisjon, et aruande punktis 50 on väidetud järgmist: „Kuna riigikontroll ei ole üksikasjalikult uurinud kolme välismaise avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni raamatupidamisaruandeid, võib esineda erinevusi nende ringhäälinguorganisatsioonide tegevuses ja üksikute kirjade puhul kasutatud arvutusmeetodites. See tähendab, et kasutatud kulusummad ja nendest tuletatud kulu ühiku kohta ei pruugi käia identse tegevuse kohta ning need ei pruugi olla arvatud ühesuguste raamatupidamispõhimõtete kohaselt. Selle tulemusel ei ole võimalik kulude taset ühiku kohta üheselt võrrelda. Kuna välismaiste ringhäälinguorganisatsioonide kaasamise eesmärk on võrrelda pigem tootlikkuse arengut kui tootlikkuse taset, on riigikontroll seisukohal, et välismaiseid televisiooniorganisatsioone käsitlevad andmed võivad ka praegusel kujul olla põhjendatud arengunäitajad”. Aruande punktis 53 on täheldatud aga järgmist: „Riigikontroll ei ole kirjeldatud arenguid üksikasjalikult uurinud, sest nagu eespool sedastatud, sõltuvad esitatud kulud ühiku kohta ringhäälinguorganisatsiooni programmivaliku sisust ja analüüsis on igal juhul eeldatud, et kvaliteet ei muutunud. Kuna see teeb väga raskeks asjaomaste avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide otsese võrdlemise, tuleb analüüsi tulemusi tõlgendada teatava ettevaatusega. Sellega seoses on kultuuriministerium nentunud, et nõustub ühikukulude kirjeldatud arengutega ning et DRi, TV2 ja välismaiste avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide ühikukulude võrdlust tuleb tõlgendada ettevaatlikult”.

(135) Seetõttu on komisjon eespool nimetatud põhjustel arvamisel, et aruandest ei ilmne, nagu oleksid TV2 kulud samad, mida oleks avaliku teenuse osutamisel kandnud keskmine hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja.

(136) Kokkuvõttes leiab komisjon eespool kirjeldatud elementide põhjal, et neljas Altmarki kriteerium ei ole täidetud, ning kuna asjaomased kriteeriumid on kumulatiivsed, ei vasta TV2-le määratud hüvitis tingimustele, mille kohus Altmarki kohtuotsuses kehtestas. Igal juhul leiab komisjon, et hüvitis võib käsitada siseturuga kokkusobivana, nagu nähtub alljärgnevalt.

(137) Komisjon peab hindama ka seda, kas kõnealused meetmed vastavad turumajandusliku investeerimise

tingimustele. Taani ametiasutuste ja TV2 väitel ei ole meetmete näol tegemist riigiabiga, sest täidetud on turumajandusliku investeerimise tingimused. Eeskätt leiavad nad, et turumajandusliku investeerimise tingimuste kohaselt on täiesti õigustatud jätta ülejääk omakapitali kogumiseks TV2-le.

(138) Siinkohal tuleb kõigepealt märkida, et küsimus, kas meetmed võivad turumajandusliku investeerimise tingimuste alusel olla põhjendatud, erineb küsimusest, kas meetmeid saab pidada vajalikuks avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmiseks (vt hinnang kokkusobivuse kohta allpool), st asjaolu, et TV2 võib oma avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks vajada teataval määral varusid ja omakapitali, ei tähenda, et erainvestor oleks jätnud kõnealuse raha äriühingusse ega oleks nõudnud dividende.

(139) Komisjon peab kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga otsustama, kas avalikus sektoris tegutsevate organisatsioonidega suuruselt võrreldava erainvestori puhul oleks sarnastel asjaoludel võinud eeldada sama suure kapitalissemakse tegemist⁽⁵⁰⁾. Kuigi erainvestori käitumine, millega tuleb võrrelda avalik-õigusliku investori sekkumist, ei pea tingimata olema tavalise investori käitumine, kes teeb kapitalipaigutusi nende vähem või rohkem lühiajalist tasuvust silmas pidades, peab see olema vähemalt eraõigusliku valdusettevõtja või struktuuripoliitikat järgiva ning investeeritud kapitali pikaajalise tasuvuse väljavaadetest juhinduva eraõigusliku kontserni käitumine.

(140) Peale selle tuleb turumajandusliku investeerimise tingimusi kohaldada otsuse tegemise ajal ja mitte tagantjärele⁽⁵¹⁾.

(141) Käesoleval juhul on Taani riik TV2 ainus aktsionär ning esimene ja viimane võlausaldaja, kellele ettevõtja ebaõnnestumise korral tagasi makstakse. Seega võiks Taani riik investorina taotleda oma investeringult tulu, nõudes laenu intressimakseid või tulu omakapitalilt.

⁽⁵⁰⁾ Kohtuasi C-261/89: Itaalia vs. komisjon, EKL 1991, lk I-4437; liidetud kohtuasjad C-278/92 kuni C-280/92: Hispaania vs. komisjon jt, EKL 1994, lk I-4103.

⁽⁵¹⁾ Kohtuasi T-16/96: Cityflyer, EKL 1998, lk II-00757, paragrahv 76.

- (142) Sellega seoses täheldab komisjon, et asjaomasel perioodil loobus Taani õigusest intressimaksetele ja jättis sisse nõudmata laenumaksed. Lisaks ei ole Taani riik nõudnud mingit tulu TV2 kogunenud kapitalilt. Seega ei nõudnud Taani riik oma investeringult tulu, nagu oleks tavaliselt teinud võlausaldaja või ettevõtja omanik.
- (143) Peale selle ei ole Taani ametiasutused esitanud mingeid põhjendusi, miks oleks strateegiliselt kasulik reinvesteerida ülejääk TV2, selle asemel et nõuda hüvitist intressi või dividendide näol. Sellise otsuse oleks investor tavaliselt teinud ainult siis, kui ta oleks arvanud, et reinvesteeringuline kasvatab esialgse investeringu väärtust.
- (144) Antud juhul ei ole näidatud, et oleks eksisteerinud mingi äriplaan või selge, läbimõeldud äristrateegia, mis seda kinnitaks. Samuti ei ole mingeid teisi märke sellest, et TV2 kavatses arendada oma tegevust sellise lisaväärtuse loomiseks. Seda öeldes ei püüa komisjon kasutada formaalseid argumente, et lükata ümber Taani ametiasutuste väited turumajandusliku investeerimise tingimuste kohta, vaid hindab üksnes, kas turumajanduslik investor oleks otsuse tegemise ajal tema käsutuses olnud andmete põhjal otsustanud jätta rahalised vahendid TV2. Võttes aga arvesse raha TV2-le jätmise ajal kättesaadavat teavet⁽⁵²⁾ ja sõltumata TV2 avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmisega seotud vajadustest, mida erainvestor ei oleks arvestanud, on komisjon arvamusel, et puudus nii äriplaan kui ka investeerimisprojekt või muud andmed, mille põhjal ratsionaalne erainvestor oleks leidnud, et reinvesteering kasvatab tema esialgse investeringu väärtust ja oleks seega otsustanud jätta raha TV2, selle asemel et nõuda hüvitist.
- (145) Peale selle kasutasid Taani ametiasutused käibest saadud kogutulu võrdlusalusena, et tõendada oma käitumist erainvestorina raha TV2 reinvesteeringus. Käesoleval juhul tuleb aga rõhutada, et Taani valitsus juba käitub TV2 rahastajana, andes talle märkimisväärse tulu tegevuskulude katmiseks. Sellise tulu summa mõjutab otseselt kasumit, mida TV2 suudab toota. Seega saab tulemuslikust parandada üksnes riigi makstava summa suurendamise teel. Ent kuna üleliigne rahastamine põhjustab tavaliselt ka ebatõhusust, mille tulemuseks on riigi vahendite ulatuslikum kulutamine, ei ole sugugi kindel, et rahastamise suurendamine toob kaasa ka samaväärse tulemuste paranemise.
- (146) Seega ei saa Taani ametiasutuste käitumist pidada turumajandusliku investori omaks. Nagu allpool näidatakse, leiab komisjon igal juhul, et hüvitist saab käsitada kokkusobivana. Nagu juba mainitud, erineb turumajandusliku investeerimise tingimuste täitmine küsimusest, kas Taani riigi poolt oli põhjendatud jätta ülejääk TV2-le, et koguda avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmiseks vajalikku omakapitali.
- (147) Kokkuvõttes leiab komisjon, et uuritaval perioodil anti TV2-le asjaomaste meetmetega eelis. TV2 konkureerib teleringhäälinguturul teiste ringhäälinguorganisatsioonidega, kes ei saanud samasuguseid soodustusi. Seetõttu tuleb käsitada meetmeid valikulistena ja konkurentsi moonutatavana ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

IV.1.3. MÕJU KAUBANDUSELE

- (148) Kui riigi meetmed mõjutavad kaubandust liikmesriikide vahel, kohaldatakse nende suhtes ELi toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1. See kehtib juhul, kui kõnealused meetmed on seotud ühendusesisese kaubandusega.

- (149) Euroopa Kohus on sellele mõistele andnud laiema tõlgenduse. Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb juhul, kui abi tugedab ettevõtja seisundit võrreldes muude ühendusesisises kaubanduses konkureerivate ettevõtjatega, lugeda viimased abimeetmest mõjutatuks⁽⁵³⁾. Asjaolu, et asjaomane ettevõtja ei tegele ekspordiga, ei välista siiski selle võimalikku mõju kaubandusele. Kui liikmesriik annab ettevõtjale abi, võidakse tänu sellele säilitada või isegi laiendada riigisisest tegevust, mis omakorda vähendab teiste ettevõtjate võimalusi turule pääseda. Seega võimaldab abi selle saajal säilitada turuosa, mille vastasel korral oleksid võinud hõivata konkurendid teistest liikmesriikidest⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵³⁾ Kohtuasjad 730/79: *Philip Morris Madalmaad vs. komisjon*, EKL 1980, lk 2671, punkt 11; C-303/88: *Itaalia vs. komisjon*, EKL 1991, lk I-1433, punkt 17; C-156/98: *Saksamaa vs. komisjon*, EKL 2000, lk I-6857, punkt 33.

⁽⁵⁴⁾ Vt kohtuasjad 102/87: *Prantsusmaa vs. komisjon*, EKL 1988, lk 4067, ja 303/88: *Itaalia vs. komisjon*, EKL 1989, lk 801.

⁽⁵²⁾ Nimetatud andmeid on üksikasjalikult kirjeldatud käesoleva otsuse põhjenduses 205 ja järgnevates põhjendustes.

(150) Ringhäälinguteatise punktis 18 märkis komisjon Euroopa Kohtu kohtupraktikale viidates, et üldjuhul võib eeldada, et „avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide riiklik rahastamine mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust. See puudutab kindlasti programmiõiguste omandamist ja müüki, mis sageli toimub rahvusvahelisel tasandil. Reklaamiaja müügiõigust omavate avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide puhul on ka reklaamil piiriline mõju, eelkõige üle riigipiiride ulatuvatele ühesugustele keelealadele. Peale selle võib ka kommerts-ringhäälinguorganisatsioonide omandistruktuur hõlmata mitut liikmesriiki”.

(151) Käesoleval juhul täheldab komisjon, et TV2 tegutseb rahvusvahelisel turul ja vahetab teleprogramme⁽⁵⁵⁾. Ta konkureerib otseselt kommertsringhäälinguettevõtetega, kes tegutsevad rahvusvahelisel ringhäälinguturul ja kellel on rahvusvaheline omandistruktuur. TV2 käsutusse antud rahalised vahendid annavad TV2-le konkurentsieelse audiovisuaalsete õiguste omandamisel ja investeerimisel programmidesse, mida saab hiljem edasi müüa. Pealegi on abimeetmed loonud TV2-le Euroopa Liidu siseste konkurentidega võrreldes soodsa olukorra, vähendades viimaste võimalusi Taanis tegutseda.

(152) Seetõttu järeltab komisjon, et TV2-le võimaldatud meetmed mõjutavad liikmesriikide vahelist kaubandust ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

IV.1.4. JÄRELDUS

(153) Kuna kõik ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tingimused on täidetud, järeltab komisjon, et TV2-le võimaldatud eespool kirjeldatud meetmeid tuleb käsitada riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(154) TV2 alustas saadete edastamist 1989. aastal ning kõik kõnealused meetmed on võetud TV2 suhtes pärast Taani ühinemist Euroopa Liiduga. Seetõttu moodustavad need meetmed, sealhulgas litsentsitasud, uue riigiabi (mitte olemasoleva riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 1 tähenduses).

IV.2. ABI KOKKUSOBIVUS SISETURUGA

(155) Komisjon leiab, et ELi toimimise lepingu artikli 107 lõige 2 ning artikli 107 lõike 3 punktid a, b, c ja d ei ole ilmselt kohaldatavad ning Taani ametiasutused ega TV2 ei ole selles suhtes vastuväiteid esitanud.

(156) Seetõttu hindab komisjon, kas kohaldada saab ELi toimimise lepingu artikli 106 lõiget 2.

(157) ELi toimimise lepingu artikli 106 lõikes 2 on sätestatud, et „ettevõtjad, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine või kes on fiskaalmonopolid, alluvad aluslepingute eeskirjadele, eriti konkurentsieeskirjadele niivõrd, kui võrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriuksannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus liidu huvidega”.

(158) Meetme suhtes erandi kohaldamiseks peavad olema täidetud kõik järgmised tingimused:

— kõnealune teenus peab olema üldist majandushuvi pakkuv teenus ja liikmesriik peab olema selle selgelt sellisena määratlenud (määratlus);

— liikmesriik peab olema selgelt määranud selle teenuse osutamise kõnealusele ettevõtjale (ülesande määramine);

— aluslepingus sätestatud konkurentsieeskirjad peavad takistama ettevõtjale antud ülesannete täitmist ning nende eeskirjade täitmisest vabastamine ei või mõjutada kaubanduse arengut selliselt, et see oleks vastuolus liidu huvidega (proportsionaalsus).

(159) 2001. aasta ringhäälinguteatise⁽⁵⁶⁾ (edaspidi „ringhäälinguteatis”) on sätestatud põhimõtted ja meetodid, mida komisjon kavatses ringhäälingusektoris kohaldada, et kindlustada eespool nimetatud tingimuste täitmine.

IV.2.1. MÄÄRATLUS

(160) Vastavalt ringhäälinguseadusele (1994. aastal kohaldatud versioonis)⁽⁵⁷⁾ on TV2 sõltumatu institutsioon, mille eesmärk on pakkuda ja levitada sõltumatu ringhäälingutegevuse kaudu üleriigilisi ja piirkondlikke televisiooniprogramme. Programmivaliku eesmärk peab olema kvaliteet, lai teemadering ja mitmekesisus. TV2 piirkondlike jaamade programmide kavandamisel on prioriteediks piirkondlikud küsimused. Avalik-õiguslikku ringhäälinguteenus on täpsemalt kirjeldatud TV2 põhikirjas, mille kohaselt peab TV2 pakkuma kõigile Taani elanikele saateid, mis hõlmavad uudiste vahendamist, üldteavet, haridust, kunsti ja meelelahutust⁽⁵⁸⁾.

⁽⁵⁵⁾ Vt liidetud kohtuasjad T-185/00, T-216/00, T-299/00 ja T-300/00: M6 ja teised vs. komisjon, EKL 2002, lk II-3805.

⁽⁵⁶⁾ EÜT C 320, 15.11.2001, lk 5.

⁽⁵⁷⁾ Ringhäälinguseaduse paragrahv 18 (1994. aasta versioon).

⁽⁵⁸⁾ 18. augusti 1997. aasta korraldus nr 658, paragrahv 4.

- (161) Komisjon võtab arvesse, et kohus võttis kohtuotsuses⁽⁵⁹⁾ seisukoha avaliku teenuse suhtes, mille pakkumise juriidiline kohustus lasub TV2-l.
- (162) Kõigepealt tuleb meenutada, et liikmesriikidel on üldist majandushuvi pakkuvate teenuste mõiste määramisel laiaulatuslik kaalutusõigus ning järelikult saab komisjon liikmesriigi kasutatava määratluse kahtluse alla seada vaid juhul, kui tegemist on ilmselge veaga⁽⁶⁰⁾.
- (163) Nagu on sätestatud ringhäälinguteatise punktis 33, määratleb avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni osutatavad avalikud teenused liikmesriik.
- (164) Mis puudutab konkreetsemalt üldist majandushuvi pakkuvaid ringhäälinguteenuseid, siis Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt on liikmesriikidel legitiimne õigus määratleda, mis on üldist majandushuvi pakkuvad ringhäälinguteenused, nii et need hõlmavad väga laia spektriga teleprogrammi⁽⁶¹⁾.
- (165) Väljendades Amsterdami protokollis⁽⁶²⁾ seisukohta, et „liikmesriikide avalik-õiguslik ringhääling on otseselt seotud iga ühiskonna demokraatlike, sotsiaalsete ja kultuuriliste vajadustega ning vajadusega säilitada meedia pluralism”, on liikmesriigid sellega otseselt viidanud nende endi poolt loodud avalik-õiguslikele ringhäälingusüsteemidele, mille ülesanne on väga laia spektriga teleprogrammide edastamine nende riikide elanikkonnale tervikuna.
- (166) Kohus leidis kohtuotsuses, et ei saa kahtluse alla seada liikmesriikide pädevust määratleda üldist majandushuvi pakkuvad ringhäälinguteenused laialt ja kvalitatiivselt, st viisil, mis hõlmab laia programmivaliku pakkumist, ning lubatav on ka liikmesriikide võimalus kasutada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste rahastamiseks reklaamitulu⁽⁶³⁾.
- (167) Asjaolu, et avalik-õiguslik ringhäälinguteetvõtja tegeleb lisaks kommertstegevusega, nimelt reklaamiaja müügiga, ei välista liikmesriigi võimalust määratleda üldist majandushuvi pakkuvad avalikud ringhäälinguteenused laialt, st nii, et need hõlmavad väga laia spektriga teleprogrammi.
- (168) Peale selle tegi kohus selgeks, et komisjon ei pea TV2 ja kommertskanalite teleprogramme võrdlevalt uurima. Kui seada üldist majandushuvi pakkuvate ringhäälinguteenuste määratlus programmide võrdleva analüüsi abil sõltuvusse kommertsjaamade programmist, siis tähendaks see seda, et liikmesriikidelt võetaks pädevus avaliku teenuse määramiseks. Üldist majandushuvi pakkuvate ringhäälinguteenuste määratlus sõltuks sel juhul lõppkokkuvõttes kommertsjaamadest ja nende otsusest teatavaid programme edastada või mitte.
- (169) Samuti kinnitas kohus,⁽⁶⁵⁾ et kommertskanalite kohustused ei ole võrreldavad TV2-le pandud avaliku teenuse osutamise kohustusega. Selle kohustuse eesmärk on edastada Taani elanikkonnale tervikuna teleprogrammi, mis vastab kvaliteeti, laia teemaderingi ja mitmekesisust kajastavatele nõuetele. See määrab ära TV2 ringhäälingutegevuse tervikuna ja seda palju kitsendavamal moel kui miinimumnõuded, mis on Taani seadustega ette nähtud ringhäälingulitsentsi väljastamiseks.
- (170) Seetõttu järeldas kohus järgmist:⁽⁶⁶⁾ „Taani ametiasutuste poolt kasutatav määratlus on küll lai, kuna olles laadilt eelkõige kvalitatiivne, jätab see ringhäälinguteetvõtjale programmi koostamisel vabad käed. Siiski ei saa sellele ette heita ebatäpsust. Vastupidi, TV2 ülesannete määratlus on äärmiselt täpne ja selge: pakkuda kogu Taani elanikkonnale laia programmivalikut, mis on kvaliteetne, laia teemade ringiga ja mitmekesine”.
- (171) Eespool nimetatud elementide põhjal ning võttes arvesse ringhäälingusektori eripära, käsitleb komisjon laia määratlust, mis annab antud ringhäälinguteetvõtjale ülasande pakkuda tasakaalustatud ja mitmekesise sisuga programmivalikut kooskõlas talle määratud ülesandega, protokollil tõlgendavaid sätteid silmas pidades ELi toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel õiguspärasena. Selline määratlus on järjepidev eesmärgi suhtes rahuldada konkreetse ühiskonna demokraatlikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ning tagada pluralism, sealhulgas kultuuriline ja keeleline mitmekesisus.
- (172) Seetõttu käsitleb komisjon eespool nimetatud elementide põhjal TV2 osutatava avaliku teenuse määratlust vastu võetavana.

⁽⁵⁹⁾ Vt kohtuotsuse punktid 101–125.

⁽⁶⁰⁾ Kohtuotsuse punkt 101.

⁽⁶¹⁾ Kohtuotsuse punkt 103.

⁽⁶²⁾ Alates Amsterdami lepingu jõustumisest 1. mail 1999 lisati lepingule protokoll liikmesriikide avalik-õigusliku ringhäälingu kohta.

⁽⁶³⁾ Kohtuotsuse punkt 113.

⁽⁶⁴⁾ Kohtuotsuse punktid 107 ja 108.

⁽⁶⁵⁾ Kohtuotsuse punkt 121.

⁽⁶⁶⁾ Kohtuotsuse punkt 117.

(173) Tuleb lisada, et vaadeldaval perioodil oli TV2-l avaliku teenuse osutamise raames kasutusel veebisait. Veebisaidil teavitatakse kasutajaid TV2 avaliku teenuse teleprogrammidest. Komisjon on nõus, et TV2 veebisait, mis piirdub kasutaja teavitamisega avaliku teenuse teleprogrammidest, kuulub TV2 avaliku ringhäälinguteenuse alla. Seetõttu ei ole kõnealuse saidi olemasolu avaliku teenuse osutamisel ilmne viga. Lisaks sellele oli TV2-l kasutusel kommertsveebileht, millel olid mängud jms. Sellist TV2 Interneti-kommertsteenust tuleb käsitleda kui puhas kommerts-tegevust, sest see pakub üksiknõudel interaktiivseid tooteid, nagu mängud ja jututoad, mis ei erine vastavatest kommertstoodetest. Seetõttu jäävad viimased tegevused TV2 avaliku teenuse alt välja.

IV.2.2. ÜLESANDE MÄÄRAMINE

(174) ELi toimimise lepingu artikli 106 lõikes 2 sätestatud, et erandi kohaldamiseks peab avaliku teenuse osutamise ülesanne olema määratud TV2-le ametlikul teel. Komisjon märgib, et avalik-õigusliku ringhäälingu ülesanne on ametlikult määratud TV2-le ringhäälinguseadusega⁽⁶⁷⁾. Komisjon võtab arvesse ka kohtuotsust, milles kohus leidis, et „on selge, et TV2 täidab niisugust ülesannet” [avaliku teenuse osutamise ülesannet]⁽⁶⁸⁾.

(175) Kuna õiguslikult ei ole piisava selgusega määratletud, milliseid muid tegevusi lubatakse avaliku teenusena, tuleb avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni ülesanne seoses iga lisategevusega, mida TV2 soovib pakkuda avaliku teenusena, talle eelnevalt ametlikult määrata. Komisjon märgib, et kõnealusel ajavahemikul ei pakkunud TV2 avalik-õigusliku ringhäälingu ülesannete kõrval selliseid muid teenuseid. Veebileht mängude ja muuga oli kommertsteenuse osutamine, samas kui veebileht, mis ainult informeeris kasutajaid TV2 avaliku teenuse teleprogrammidest, kuulub avaliku ringhäälinguteenuse alla, sest seda ei saa viimasest eraldada. Seetõttu leiab komisjon, et kõnealusel ajavahemikul oli avaliku ringhäälinguteenuse ülesanne määratud TV2-le korrektselt.

(176) Vastavalt 2001. aasta ringhäälinguteatise punktidele 41–43 ei piisa avaliku teenuse ülesande ametlikust määramisest ringhäälinguorganisatsioonile, vaid on vaja ka, et avalikku teenust osutataks nii, nagu on ette nähtud ülesande määramise õigusaktis. Kuna komisjon ei saa hinnata, kas kvaliteedinõuded on täidetud, on soovivat, et selleks oleks olemas sobiv järelevalveasutus, kusjuures mehhanismi valik tõhusa järelevalve tagamiseks on liikmesriigi pädevuses, tingimusel et see asutus on sõltumatu ettevõttest, kellele ülesanne on määratud.

(177) Komisjon juhib seoses sellega tähelepanu asjaolule, et riigikontroll viis 2000. aastal läbi spetsiaalse uurimise TV2 avaliku teenuse kohustuse sisu ja olemuse ning selle tegeliku täitmise kohta. Selle uurimise käigus ei leitud ühtegi puudust TV2 avaliku teenuse ülesande täitmisel. Ajavahemikul 2001–2002 toimus avaliku teenuse nõukogu, kes pidi tagama, et TV2 täidab avaliku teenuse kohustust, kuigi see nõukogu ei avaldanud oma lühikese tegutsemisaja jooksul sellega seoses ühtegi aruannet. Komisjonil ei ole mingit teavet selle kohta, et TV2 ei oleks oma kohustusi täitnud või et ta oleks tegutsenud sellisel viisil, et ettevõtte tegevust ei oleks saanud enam lugeda üldist majandushuvi pakkuvaks teenuseks ELi toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel.

(178) Avaliku ringhäälinguteenuse finantskontrolli suhtes märgib komisjon, et TV2 raamatupidamist on auditeerinud riigikontroll. Auditid on hõlmanud nii finantskui ka juhtimiskontrolli, kuigi riigikontrollil ei olnud mingit volitust takistada TV2 avaliku teenuse kulude ülemäärast hüvitamist.

(179) Riigiabi proportsionaalsuse osas on komisjon volitatud läbi viima käesoleva hindamise. Komisjon märgib, et läbi-paistvusdirektiiv on Taanis kasutusele võetud. Taani ametiasutused on esitanud komisjonile andmeid, mis võimaldavad hinnata, kas riigi toetus on proportsionaalne või mitte.

IV.2.3. PROPORTSIONAALSUS

(180) Kohtuotsust ja 2001. aasta ringhäälinguteatist arvesse võttes on proportsionaalsuse hinnang, mille komisjon peab teostama, kaheosaline.

(181) Esiteks peab komisjon arvutama välja TV2-le määratud avaliku teenuse ülesande netomaksumuse ja kontrollima, kas kõnealuseid kulusid on avaliku teenuse ülesande täitmise seisukohalt ülemääraselt hüvitatud.

(182) Teiseks peab komisjon analüüsima TV2 käitumist reklaamiturul. Vastavalt 2001. aasta ringhäälinguteatisele võib avalik-õiguslikul ringhäälinguorganisatsioonil, kelle väikesemad tulud katab riigiabi, tekkida soov langetada turul reklaami või muude avaliku teenuse väliste teenuste hindu, et sellega vähendada konkurentide tulu. Seetõttu arvab komisjon, et kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon kehtestab avaliku teenuse välise tegevuse puhul hinnad, mis on madalamad kui on vaja selleks,

⁽⁶⁷⁾ Ringhäälinguseaduse 4. peatükk (1994. aasta versioon).

⁽⁶⁸⁾ Kohtuotsuse punkt 120.

et katta eraldiseisvad tegevuskulud, mida tõhus äriettevõtja peab samasuguses olukorras tavaliselt kandma, näitab see avaliku teenuse osutamise kohustuse ülemäärast hüvitamist.

1. Riigiabi suurus ja ülemäärase hüvitamise hindamine

- (183) Vastavalt läbipaistvusdirektiivile⁽⁶⁹⁾ peavad liikmesriigid pidama eraldi raamatupidamisarvestust avaliku teenuse ja muude tegevuste kohta. Kulud ja tulud määratakse korrektselt tegevusvaldkondade kaupa vastavalt selgelt defineeritud objektiivsetele kulupõhise raamatupidamise põhimõtetele.
- (184) Komisjon on arvamusel, et ringhäälinguvaldkonnas võib olla raske ja ehk isegi võimatu tagada eraldi kuludepõhiseid raamatupidamisarvestusi, kui kulud on erinevate tegevuste juures ühised. Selles valdkonnas võivad liikmesriigid võtta seisukoha, et avaliku teenuse osutamine hõlmab ringhäälinguorganisatsioonide kogu programmi-avalikut, võimaldades samal ajal kasutada seda äriilistel eesmärkidel⁽⁷⁰⁾.
- (185) Käesolevas otsuses peab komisjon kõigepealt kindlaks määrama, millised on TV2 üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise kulud.
- (186) Kuna TV2 tegeleb ka kommertstegevustega, peab ta pidama oma erinevate tegevuste kohta eraldi raamatupidamisarvestust. Alates 2001. aastast on TV2 juriidiliselt kohustatud pidama eraldi raamatupidamisarvestust oma avaliku teenuse tegevuste ja äriiliste tegevuste kohta.
- (187) Komisjon peab netokulude arvestamisel lahutama avaliku teenuse kommertsrakendustest saadud netotulud avaliku teenuse brutokuludest. Taani ametiasutused on esitanud andmed TV2 kommertstegevuse ja avaliku teenuse osutamise kohta vastavalt ringhäälinguteatise punktis 56 toodud meetodile. Ilmneb, et enamikul TV2 kommertstegevustel on olnud avaliku teenusega samad sisendid. Sellest tulenevalt ei ole kommertstegevusega kuigi täpselt kulusid seotud. Sellisel juhul lahutab komisjon kommertstegevusest saadud netotulud, et jõuda tulemuseni, mis näitab avaliku teenuse netokulusid. Ainsad tegevused, mida võib käsitleda avalikust teenusest eraldiseisva

teenusena, on Interneti kommertstegevused. 1997. aasta algusest on TV2 Interneti kommertstegevustest saadud kahjum [...] (*) miljonit Taani krooni.

- (188) Järgnevalt on komisjon lahutanud avaliku teenuse osutamisest saadud tulud (reklaamitulud ja teised kommertstegevusest saadud tulud) avaliku teenuse osutamise brutokuludest, et jõuda avaliku teenuse netokuludeni. Seejärel on avaliku teenuse netokuludest lahutatud riiklik finantseerimine. Vastav arvestus on esitatud allolevas tabelis.
- (189) Tuleb märkida, et vaatamata komisjoni arvukatele nõudmistele esitada 1995. ja 1996. aastal reklaamitulude täpne suurus, ei ole Taani ametiasutused ja TV2 suutnud esitada selgeid ja ühemõttelisi arvandmeid.
- (190) 26. juuni 2009. aasta vastuses tunnistasid Taani ametiasutused, et nad ei saa kinnitada, et TV2 fondist saadud reklaamitulud ulatusid 1995. aastal 400,1 miljoni ja 1996. aastal 337,7 miljoni Taani kroonini.
- (191) TV2 märkis oma vastuses, et i) 1995. ja 1996. aastal olid TV2 fondi tuluallikateks esiteks TV2 Reklame (824 ja 904,5 miljonit Taani krooni) ja teiseks riigilt saadud litsentsitasud (330,3 ja 356,3 miljonit Taani krooni) ning ii) TV2 fond kandis 1995. ja 1996. aastal TV2-le üle vastavalt 730,4 ja 694 miljonit Taani krooni ning TV2 piirkondlikele jaamadele 269,6 ja 275 miljonit Taani krooni. TV2 fondile kõnealuste summade kandmise eesmärk oli katta TV2 ja selle piirkondlike jaamade finantseerimisvajadusi.
- (192) Lisaks sellele kinnitasid Taani ametiasutused 26. juuni 2009. aasta, 17. novembri 2010. aasta ja 30. novembri 2010. aasta vastustes TV2 põhjendust, et TV2 piirkondlikel jaamadel puutus kommertstegevusest saadud tulu ning neid finantseeriti sisuliselt täielikult litsentsitasudest ja seetõttu said igal aastal TV2 piirkondlikele jaamadele kantud summad pärineda ainult TV2 fondi kantud litsentsitasudest. Sellest põhjendusest järeldub, et TV2-le kantud litsentsitasusid võib käsitleda võrduvana litsentsitasude maksimaalse summaga, mis kanti kõigil kõnealustel aastatel TV2 fondi, kui lahutada sealt TV2 piirkondlikele jaamadele kantud summad. Seetõttu väidavad Taani ametiasutused ja TV2, et see tähendab seda, et suure osa TV2 fondilt TV2-le 1995. ja 1996. aastal kantud vahenditest moodustasid reklaamist saadud netotulud. Taani ametiasutuste sõnul järeldub arutluskäigust, et 1995. aastal sai TV2 litsentsitasudena 60,7 miljonit

⁽⁶⁹⁾ Komisjoni direktiiv 2000/52/EÜ, 26. juuli 2000, millega muudetakse direktiivi 80/723/EMÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse kohta (EÜT L 193, 29.7.2000, lk 75).

⁽⁷⁰⁾ Ringhäälinguteatise punkt 53.

(*) Järgnevas tekstis on andmed, mille puhul kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus, tähistatud nurksulgudega [...].

Taani krooni (jääk pärast piirkondlikele jaamadele antud raha mahaarvamist) ja reklaamituludena 669,7 miljonit Taani krooni (jääk) ning 1996. aastal 81,3 miljonit Taani krooni litsentsitasudena ja 612,7 miljonit Taani krooni reklaamituludena.

- (193) Komisjoni ei veena TV2 ja Taani ametiasutuste arutlus käik 1995.–1996. aasta reklaamitulude suuruse kohta. Eelkõige leiab komisjon, et TV2 fondil ei olnud reklaamitulude ja litsentsitasude jaoks eraldi raamatupidamist ning seetõttu pandi kõik tulud kokku. Komisjon kahetseb, et Taani ametiasutused ei esitanud 1995. ja 1996. aasta reklaamitulude kohta selgeid ja ühemõttelisi arvandmeid. Komisjon leiab siiski, et konkreetsel juhul ei ole vaja küsimust edasi uurida, kuna tegemist ei ole olulise probleemiga, sest nagu juba varem mainitud, käsitleb komisjon 1995.–1996. aasta reklaamitulud riigivahenditena ning need arvatakse igal juhul avaliku teenuse kogukuludest maha. Seetõttu on allolevas tabelis esitatud 1995. ja 1996. aastal TV2 fondi poolt ülekantud reklaamitulud litsentsitasudega samal real.

- (194) Samuti tuleb märkida, et aastate 1997–2002 kohta on komisjon kaasanud arvutustesse litsentsitasud, mis kanti TV2 kaudu TV2 piirkondlikele jaamadele. Komisjon leiab, et kuna summad laekusid TV2-le ning edastati seejärel piirkondlikele jaamadele, tuleb need arvutustesse kaasata nii tulude kui ka kuludena, mis tegelikult tähendab, et neil summadel ei ole komisjoni allpool esitatud arvestusele mingit mõju.

- (195) TV2-le digiteerimiseks üle kantud kapitalisüst on 1997. aastal näidatud sissetulekuna. Investeeringute tegemisel on vastavaid mahaarvestusi arvestatud kuludena. Digiteerimiskulud on avaliku teenuse kulud. Et mitte võtta samu kulusid arvesse kaks korda, on tehtud investeeringutele vastav amortisatsioon lahutatud avaliku teenuse kogukuludest. Vaatamata TV2 kriitikale selles küsimuses on komisjon arvamusel, et kooskõlas järjekindla praktikaga riikliku hüvitamise arvutamisel tuleb riigilt või avalikust fondist saadud tulud võtta arvesse nende eraldamise aastal, mitte aastal, kui need kulutati või kasutati.

Tabel 1

Avaliku teenuse kulud ja hüvitusmeetmed 1995–2002 raamatupidamise põhjal

(miljonites Taani kroonides)

Aasta	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Kokku
Avaliku teenuse brutokulud	- 755,8	- 856,2	- 1 415,2	- 1 475,3	- 1 439,1	- 1 531,6	- 1 518,5	- 1 604,1	- 10 595,8
Investeeringud digiteerimise	0	0	0	0	- 10,3	- 4	- 56,7	- 23,9	- 94,9
TV2 poolt otse saadud netotulud reklaamidest	0	0	1 091,9	1 118,4	1 014,4	1 089,9	1 006,8	1 028,3	6 349,7
Muud tulud	83,2	121,6	97,3	76,3	50,9	65,4	58	73,8	626,5
Avaliku teenuse netokulud	- 672,6	- 734,6	- 226,0	- 280,6	- 384,1	- 380,3	- 510,4	- 525,9	- 3 714,5
Litsentsitasu ja TV2 fondi vahendusel aastatel 1995–1996 saadud netotulud reklaamidest	730,4	694	328,5	357,5	414,6	449,2	537,3	556,2	4 067,7
Ülekanne raadiofondi lõpetamisel	0	0	8	10	15	25	0	0	58
Ülekanne TV2 fondi lõpetamisel	0	0	217	0	0	0	0	0	217
Kokku i) tulud eespool nimetatud litsentsitasudest ning TV2 fondist ja raadiofondist ning ii) avaliku teenuse netokulud	57,8	- 40,6	327,5	86,9	45,5	93,9	26,9	30,3	628,2

Allikas: TV2 iga-aastane kasumiaruanne.

(196) Nagu eeltoodud tabelist nähtub, ületavad finantseeringud kulused 628,2 miljoni Taani krooni (84,4 miljoni euro) võrra.

(197) Komisjon märgib, et TvDanmarki arvates tuleb ülemäärase hüvitamise hindamisel arvesse võtta ka teisi meetmeid, millest TV2 on kasu saanud, nagu intressimaksetest ja tulumaksust vabastamine ning soodustingimustel juurdepääs üleriigilisele edastussagedusele. See kasu on esitatud allolevas tabelis.

Tabel 2

Hinnanguline kasu maksuvabastusest, intressivabastusest ja edastussagedusemaksust

	Miljonit Taani krooni								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Kokku
Ettevõtte tulumaksust vabastamine	19,7	- 13,8	54,6	30,1	16,7	29,7	18,5	3,9	159,4
Asutamislauentult kogunenud intress	44,5	39,2	36,9	41,3	37,5	45,1	51,7	45,6	341,8
Riiklik garantii käibekapitalilaenule	2,4	2,1	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,1	9,8
Edastussagedusmaks (*)			2,3	7,9	12,6	21,4	26,0		70,2
Kokku	66,6	27,5	95,5	80,7	67,8	96,9	96,6	49,6	581,2

(*) TV2 makstud sagedusmaksu ja TvDanmarki makstud võrgumaksu erinevus.

(198) Komisjon nõustub, et antud uuringus tuleb neid meetmeid arvesse võtta. Liigse hüvitamise arvestamisel asitõendis 1 ei ole neid siiski sobiv arvestada. Kooskõlas komisjoni seisukohaga RAI⁽⁷¹⁾ kohta võib neid lisaeeliseid käsitleda hüvitatud kuludena, mida muul juhul oleks pidanud finantseerima. Seetõttu ei tule avaliku teenuse osutamiseks minevate kulutuste riikliku finantseerimise proportsionaalsuse hindamisel neid lisaeeliseid arvestada, sest kõnealuste kulude kandmine oleks samavõrra tõstnud TV2-le määratud avaliku teenuse esialgseid kulusid. Lõpptulemuse seisukohalt ei ole sellel mingit tähendust. Siiski tuleb tagada, et neid eeliseid kasutatakse ainult avaliku teenuse tarbeks ja mitte kommertstegevuseks. Viimast küsimust arutatakse järgnevalt põhjendustes 233–237.

(199) Taani ametiasutused ja TV2 esitasid mitmesuguseid argumente, et õigustada põhjenduses 196 arvestatud ülemäärast finantseerimist. Kohtuotsust arvesse võttes peab komisjon eelkõige hindama, kas ülemäärane finantseerimine oli realselt vajalik TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks.

⁽⁷¹⁾ Komisjoni 15. oktoobri 2003. aasta otsus, mis käsitleb Itaalia meetmeid RAI SpA kasuks (ELT L 119, 23.4.2004, lk 1).

(200) Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et Amsterdami protokollis⁽⁷²⁾ on rõhutatud ringhäälingusektori eripära võrreldes teiste üldist majandushuvi pakkuvate teenustega, sest „liikmesriikide avalik-õiguslik ringhääling on otseselt seotud iga ühiskonna demokraatlike, sotsiaalsete ja kultuuriliste vajadustega ning vajadusega säilitada meedia pluralism”. Käesolevas otsuses peab komisjon vastavuse hindamisel kõnealust eripära arvesse võtma.

(201) Peale selle on komisjon varasemates otsustes nõustunud, et teatav omakapitali struktuur on ringhäälinguorganisatsioonide puhul avaliku teenuse osutamiseks õigustatud. Näiteks Austria ringhäälingujuhtumi puhul⁽⁷³⁾ leidis komisjon, et „EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel, nagu seda on tõlgendatud Amsterdami protokollis, võivad liikmesriigid põhimõtteliselt finantseerida riiklikult avalik-õiguslikke ringhäälinguorganisatsioone nii palju, kui on vaja avaliku teenuse osutamise tagamiseks. See ei puuduta ainult üldist majandushuvi pakkuvat teenuse osutamise jooksvaid kulusid, vaid ka omakapitali”.

⁽⁷²⁾ Alates Amsterdami lepingu jõustumisest 1. mail 1999 lisati lepingule protokoll liikmesriikide avalik-õigusliku ringhäälingu kohta.

⁽⁷³⁾ Komisjoni otsus, E 2/2008, 28. oktoober 2009, ORF-i rahastamine.

- (202) Kohtuotsusest⁽⁷⁴⁾ tuleneb, et komisjon ei saa „tugineda väidetavalt ebapiisavale kontrollile selleks, et panna kohustus tagastada kogu nõutav summa, mille kohta Taani Kuningriik väidab, et see on avaliku teenuse osutamiseks vajalik reserv, kuna komisjoni käsutuses olnud teavet arvestades on täiesti võimalik viia läbi tõsine uurimine kõigi õiguslike ja majanduslike tingimuste osas, mis puudutasid niisuguse reservi moodustamist uurimispeerioodil, ning ilma sellist uurimist läbi viimata poleks olnud võimalik võtta adekvaatset seisukohta küsimuses, kas niisugune reserv oli avaliku teenuse osutamise jaoks tegelikult täielikult või vähemalt osaliselt vajalik”.
- (203) Kohus lisas,⁽⁷⁵⁾ et puhtformaalsed nõuded, nagu vajadus läbipaistva ja spetsiaalse reservi järele, ei saa õigustada tagasimaksmist, ning et asjaolu, et TV2 ei pidanud tegelikult reserve kasutama, ei tähenda, et neid tuleks pidada avaliku teenuse osutamise vajaduse suhtes ebaproportsionaalseks⁽⁷⁶⁾.
- (204) Seetõttu peab komisjon hindama kõiki elemente, mida Taani ametiasutused kasutasid TV2-le aastatel 1995–2002 antud hüvitise määramiseks ning reservide kogumise üle otsustamiseks. Sellega seoses hinnatakse järgnevalt alates põhjendusest 105 menetlust, mille alusel litsentsitasu määrati.
- (205) Seoses elementidega, mille tõttu Taani ametiasutused kogusid reservi TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks, tuleb arvestada järgmisi Taani ametiasutuste esitatud asjaolusid.
- (206) TV2 asutamisel 1988. aastal kapitalimahutusi ei tehtud. TV2 tegevust finantseeriti ainult 510,8 miljoni Taani krooni suuruse asutamisläenuga, mille abil osteti TV2 tootmisseadmed, hooned jms. Seega oli TV2 alakapitaliseeritud, kuna kapitaliseerimine toimus ebalooslikult suurte laenude ja väikese omakapitaliga. Selle tulemusel tekkisid TV2-l kiiresti rahalised raskused.
- (207) Taani Riigikontrolli (*Rigsrevisionen*), Taani parlamendile alluva sõltumatu asutuse ülesanne on tegeleda nii raamatupidamise kui ka juhtimise auditeerimisega. 1995. aastal leidis riigikontroll, et oluline osa TV2 finantsprobleemidest on tekkinud seetõttu, et jaam asutati ilma kapitalimahutuseta⁽⁷⁷⁾. Riigikontroll soovitas esmalt teha riigil asutamisläenude teisendamise teel TV2-le ligikaudu 530 miljoni Taani krooni suurune omakapitalimahutus. See annaks TV2-le umbes 350 miljoni Taani krooni suuruse omakapitali ja ligi 50 % maksevõime suhtarvu. Soovitatakse ligikaudu 50 % maksevõime suhtarv oli võrdväärne eraettevõtjate, nagu TV2 Norge (Norra) ja TV4 (Rootsi), suhtarvudega.
- (208) Seejärel küsisid riigi audiitorid – Taani parlamendi liikmed, kes on määratud vastutama muu hulgas riigiettevõtete raamatupidamise kriitilise auditeerimise eest – rahandusministeeriumilt arvamust selle kohta, kas TV2 peaks omakapitali moodustama. Vastusena riigikontrolli ettepanekule, et TV2-l peaks olema omakapital, osutas rahandusministeerium oma 1995. aasta augusti teatises, et „nii uute ettevõtete asutamisel kui ka olemasolevate riigi omandis olevate ettevõtete teisendamisel tuleb tagada, et ettevõtte on olemas vajalik omakapital. Samal ajal tuleb aga tagada, et riik ei tee liiga suuri kapitalimahutusi, kuna esiteks on see riigile ebavajalik kulutus ja teiseks võib anda ettevõttele põhjendamatu konkurentsieelise. Seetõttu tuleb tagada, et ettevõtte ei oleks ei ala- ega ülekapitaliseeritud”. Selle põhjal järeldas Taani riik, et TV2-le tuleb moodustada omakapital. Otsustati siiski, et riik ei anna kogu kapitali korraga. Selle asemel moodustab TV2 ise vajaliku omakapitali oma tegevuse ülejäägi abil.
- (209) Omakapitali kohustus kajastus TV2 1997. aasta põhimääruses. 1997. aastast alates on TV2 põhimääruses selgelt määratletud, et alates 2001. aastast ulatub TV2 vaba omakapital vähemalt 200 miljoni Taani kroonini ning seda summat kasutatakse ringhäälinguorganisatsiooni tegevuskahjumi katmiseks⁽⁷⁸⁾. 1997. aasta 18. augusti korralduses osutati sellele, et võimaliku tegevuskahjumi katmiseks peab TV2 vaba omakapital, s.o omakapital, millest on lahutatud reservid ja muud seotud vahendid, olema 2000. aasta lõpuks vähemalt 200 miljoni Taani krooni. Vaba omakapital moodustatakse nii, et see moodustab 1998. aasta lõpuks vähemalt 50 miljonit Taani krooni ja 1999. aasta lõpuks vähemalt 100 miljonit Taani krooni. Alates 2001. aastast peab vaba omakapital viimaste raamatupidamisandmete põhjal olema alati vähemalt 200 miljonit Taani krooni. Kui omakapital eelduste kohaselt väheneb võrreldes kõnealuste summadega, teatatakse sellest kultuuriministrile. Kultuuriminister võib erijuhtidel pärast riigikontrolliga konsulteerimist nõustuda väiksema omakapitaliga, millega ta võib siduda eritingimusi.
- (210) Ministri 1997. aasta korraldus, millega määrati sidumata omakapitali miinimum, avaldati Taani Ametlikus Teatajas (*Lovtidende*). Lisaks nimetati alates 1998. aastast omakapitali moodustamist vastavalt põhimääruse nõuetele TV2 avaldatud raamatupidamise aastaaruandes.

⁽⁷⁴⁾ Kohtuotsuse punkt 220.

⁽⁷⁵⁾ Kohtuotsuse punkt 221.

⁽⁷⁶⁾ Kohtuotsuse punkt 223.

⁽⁷⁷⁾ Riigikontrolli aruanne 4/94, VIII osa, eelkõige punkt 72.

⁽⁷⁸⁾ 18. augusti 1997. aasta korraldus nr 658, peatükk 6, paragrahv 32, punkt 4.

- (211) Taani ametiasutuste sõnul tähendab põhikirja alusel 200 miljoni Taani krooni suuruse kapitali miinimumnõude mittejärgimine eeldatavalt seda, et TV2 muutub riiklikult hallatavaks.
- (212) Komisjon on arvamusel, et otsustava küsimusena tuleb teha kindlaks, kas ja mil määral oli hüvitamise teel saadud omakapitali baas TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks vajalik.
- (213) Võttes arvesse eespool nimetatud menetlust selgitavaid elemente ja põhjuseid, mis andsid tõuke TV2 reservi moodustamiseks omakapitali baasi kujul, ning pidades silmas kohtuotsust, leiab komisjon, et reservi moodustamine oli TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks vajalik.
- (214) Komisjon kahtleb siiski, kas reservide kogusumma oli õigustatud ja vajalik, st kas TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks oli vajalik kogu 2002. aasta lõpuks kogunenud omakapitali baas.
- (215) Komisjon on arvamusel, et omakapitali baasi suurus, mida saab käsitleda proportsionaalsena ja avaliku teenuse osutamiseks vajalikuna, sõltub iga konkreetse juhtumi asjaoludest ja õiguslikust raamistikust.
- (216) Komisjoni käsutuses olevad TV2 omakapitali baasiga seotud andmed on järgmised:

	Miljonit kr							
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Seotud omakapital (digiteerimine)			167,0	167,0	156,7	152,6	96,6	72
Sidumata omakapital	- 97,8	- 138,4	22,1	110,7	173,3	270,3	418,7	478,5
Omakapital kokku	- 97,8	- 138,4	189,1	277,7	330,0	422,9	515,3	550,5
Kohustused kokku	770,3	746,9	1 244,7	1 363,3	1 311,8	1 423,0	1 409,5	1 409,1
Maksevõime suhtarv (*)	- 13	- 19	2	8	13	19	30	34

(*) Käesolevas tabelis on maksevõime suhtarvu arvutamisel jagatud sidumata omakapital kõikide kohustustega.

- (217) 31. detsembril 2002. aasta seisuga oli TV2 moodustanud 550,5 miljoni Taani krooni ulatuse omakapitali, sealhulgas 72 miljonit Taani krooni seotud omakapitali (digiteerimine), mis vastab maksevõime suhtarvule 34 %. Sidumata omakapital moodustas 2002. aasta lõpuks 478,5 miljonit Taani krooni.
- (218) Komisjon märgib kõigepealt, et osa kapitalist ei olnud vaba omakapital. Vastavalt TV2 1997. aasta raamatupidamise aastaaruandele⁽⁷⁹⁾ otsustas meedianõukogu (*Medieförliget*), et TV2 peab digiteerima oma tootmis- seadmed enne 2000. aasta lõppu. Nii telekanal TV2 kui ka piirkondlikud jaamad said digiteerimiseks 300 miljonit Taani krooni. 1997. aastal eraldati TV2-le samal eesmärgil 167 miljonit Taani krooni. Seetõttu on komisjon arvamusel, et kõnealune summa oli TV2-le vajalik avaliku teenuse osutamiseks. Asjaolu, et 1. jaanuarist 2003 anti raha, mida digiteerimisele ei investeeritud (ülejäänud 72 miljonit Taani krooni), lõpuks vabaks, ei sea seda järeltule kahtluse alla, sest uuritava perioodi vältel kajastusid kõnealused summad TV2 raamatupidamises selgelt sihtotstarbelistena, kuuludes seotud omakapitali alla, ning neid võis kasutada ainult digiteerimiseks, ning vastavalt kohtuotsusele ei tähenda asjaolu, et TV2 seda reservi ei kasutanud, et seda tuleks pidada avaliku teenuse osutamise vajaduse suhtes ebaproportsionaalseks⁽⁸⁰⁾.
- (219) Samuti tuleb märkida, et TV2 omakapital oli 31. detsembri 1994. aasta seisuga (st käesoleva otsusega hõlmatud perioodi alguses) peaaegu 156 miljoni Taani krooni ulatuses negatiivne ning et 1995. ja 1996. aastal oli TV2 maksevõime suhtarv ja omakapital negatiivne, mis seletab asjaolu, miks 2002. aasta lõpus oli omakapital kokku väiksem kui saadud hüvitis. Alles 2000. aasta lõpuks ületas TV2 sidumata omakapital 200 miljoni Taani krooni suuruse kehtestatud piirmäära.

⁽⁷⁹⁾ Lk 58.

⁽⁸⁰⁾ Kohtuotsuse punkt 223.

- (220) Selleks et näidata, et TV2 omakapitali suurus oli õigustatud, esitasid Taani ametiasutused ettevõtte PricewaterhouseCoopers 18. novembril 2002 koostatud avalduse. Kõnealus avalduses on osutatud sellele, et TV2 maksevõime suhtarv oli uuritava perioodil madalam kui Skandinaavia ringhäälinguorganisatsioonidel, mis on suuruse, tegevuse, struktuuri ja hõivatud turu poolest TV2ga võrreldavad. Näiteks oli TV2 maksevõime suhtarv madalam TV2 Norge omast (36 %) ning tunduvalt madalam TV4 (Rootsi) omast, kelle maksevõime suhtarv oli 65 %, mis on ligi kaks korda rohkem kui TV2-l. Avalduse kohaselt oli TV2 maksevõime suhtarv madalam kui teistel temataolistel ning seetõttu ei saa seda pidada liiga suureks. Avalduses osutatakse ka sellele, et ei ole põhjust uskuda, et võrreldavate ringhäälinguorganisatsioonide kapitali struktuuri ei ole optimeeritud. Lisaks osutas PricewaterhouseCoopers sellele, et alla 30 % maksevõime suhtarv pikema aja jooksul oleks ebatavaline ning muudaks ettevõtte vastuvõtlikuks sissetulekute kõikumise suhtes.
- (221) Võrdlusesse teiste ringhäälinguorganisatsioonidega tuleb suhtuda ettevaatusega, sest kõnealused organisatsioonid ei osuta samasuguseid avalikke teenuseid nagu TV2, neid ei finantseerita samal viisil ning neil ei ole samasugune õiguslik seisund. Sellest olenemata aitab kõnealune avaldus olukorda mõista ning seda saab võtta arvesse muude elementide hulgas.
- (222) Komisjon märgib sellega seoses, et Taani ametiasutused esitasid andmeid näitamaks, et viimasel uuritava perioodil kavatseti muuta TV2 õiguslikku seisundit, moodustada piiratud vastutusega äriühing ning TV2 erastada. TV2st osaühingu moodustamiseks käigus analüüsiti ka seda, kuidas litsentsitasude andmisest järk-järgult loobuda, kuna Taani ametiasutused kavatsesid pärast TV2 erastamist lõpetada selle litsentsitasude abil finantseerimise.
- (223) Neid eesmärke silmas pidades jõudis Taani valitsus 2002. aasta juunis parlamendi enamusega kokkuleppele Taani meediapoliitika põhjaliku liberaliseerimise osas. Vastavalt sellele kokkuleppele peab TV2 erastamise eesmärgil toimuv ümberkujundamine teostuma võimalikult kiiresti. TV2st osaühingu moodustamiseks viidi läbi finantsbaasi analüüs. 2002. aasta suvel kutsus kultuuriminister kokku juhtrühma, mis koosnes kultuuriministeeriumi, rahandusministeeriumi ja riigile õigusteenuseid osutava advokaadi (*Kammeradvokaten*) esindajatest, selleks et teha kindlaks TV2 erastamise majanduslik baas ning asutada TV2 korporatiivse ettevõtteks. Oma töö toetuseks kaasas juhtühm audiitorfirma ja finantsnõustaja, selleks et näiteks arvutada välja TV2 jaoks vajaliku omakapitali suurus. Audiitorfirma leidis, et TV2 omakapitaliks tuleb määrata 640 miljonit Taani krooni.
- (224) TV2 asutamise korporatiivse ettevõtteks ja sellele omakapitali määramise kiitis heaks parlamendi (*Folketing*) rahanduskomitee. TV2 õigusliku seisundi muutmine ja kujundamine piiratud vastutusega äriühinguks toimus tagasiulatuva jõuga alates 1. jaanuarist 2003. TV2 õigusliku seisundi muutumise ja osaühinguks kujundamise järel kaotati rida TV2 toetavad meetmed, nagu osamakseteta laenud ja maksuvabastus. 2005. aastal lükkus erastamine edasi, kuid pärast 2004. aastat ei saanud TV2 enam litsentsitasusid.
- (225) Eeltoodud elementide põhjal leiab komisjon seetõttu, et asjaolu, et viimasel uuritava perioodil oli Taani ametiasutustel kavatsus muuta TV2 õiguslikku seisundit ning selle muutusega kaasnes vajadus omakapitali baasi järele, peab komisjon reserveeritud vastavuse hindamisel muude elementide hulgas arvesse võtma.
- (226) Kooskõlas oma otsuste langetamise tavaga on komisjoni suhtumine äriühingutega konkureerivate riigiettevõtete äriühinguteks muutmisesse üldiselt soosiv, sest selle tulemusel võivad väheneda konkurentsimoonutused, kuna piiramatud riiklikud privileegid asenduvad siis piiratud omakapitaliga ning tehakse selget vahet riigi kui avaliku võimu kandja ja investeringutasuvust vajava ettevõtja vahel.
- (227) Lisaks muudele elementidele, mida tuleb arvesse võtta, leiab komisjon, et TV2 reserveeritud suurust tuleb vaadata reklaamiturul esinevate tulukõikumise kontekstis.
- (228) TV2 oli reklaamiturul paratamatute tulukõikumiste suhtes üsna tundlik. Näiteks ühe aasta jooksul ajavahemikul 1998–1999 vähenesid TV2 reklaamitulud ligikaudu 104 miljoni Taani krooni võrra. Taani ametiasutuste sõnul tuleb TV2 sellise ulatusega langustega toime ainult siis, kui tal on märkimisväärne kogus vaba omakapitali, kuna litsentsitasu on kehtestatud mitme aasta peale ette. Ehkki TV2 sõltus reklaamituludest vähem kui TV2 Norge ja TV4, kes litsentsitasusid ei saa, olid reklaamitulud vaadeldavad perioodil siiski TV2 tegevuse jaoks oluline finantseerimisallikas.

- (229) Sellega seoses märgib komisjon, et kohtuotsuses⁽⁸¹⁾ selgitas kohus, et „asjaolu, et TV2 ei kasutanud aastal 1999 oma reserve, ei tähenda, et neid tuleks pidada avaliku teenuse osutamise vajaduse suhtes ebaproportsionaalseks. Tegelikult on ebakindla olukorra tagamiseks loodava reservi puhul loomulik, et seda võib-olla kunagi ei kasutatagi”.
- (230) Komisjon nõustub Taani ametiasutustega, et TV2 vajaduste hindamisel tuleb arvestada ka asjaolu, et TV2 likviidsus on aasta jooksul ja eri aastate lõikes märkimisväärselt kõikunud, kuna tähtsad spordisündmused, nagu olümpiamängud, toimuvad kindla intervalli tagant ning programmiõiguste andmiseks sõlmitakse tavaliselt mitmeaastased lepingud. Näiteks 1995. aasta aastaaruandest⁽⁸²⁾ on näha, et 1995. aasta ülejääk kanti üle 1996. aastasse oodatava puudujäägi katteks, kuna kõnealusel aastal olid olümpiamängude ja jalgpalli Euroopa meistri-võistluste tõttu kulud erakordselt suured.
- (231) Lisaks tuleb märkida, et uuritava perioodil lõpetati TV2 laenude tavapärase finantseerimine. Investeeringislaenuid olid lubatud kuni 4 % ulatuses tuludest vastavalt viimastele raamatupidamisaruannetele. Kõik muud liiki laenuid, garantiid ja kapitalirendikohustused olid TV2 jaoks keelatud, välja arvatud üldine käibekapitalilaen. Kuna TV2-l olid piiratud võimalused laenude finantseerimiseks, tuli tema likviidsusvajadusi katta põhiliselt käibest tulevane likviidsuse abil.
- (232) Omakapitali tase on näha avaldatud raamatupidamisaruannetes. Vaadeldaval perioodil auditeeris TV2 raamatupidamisaruandeid riigikontrolör. Auditid hõlmasid nii finants- kui ka juhtimiskontrolli, kuigi riigikontrolöri ei olnud mingit volitust takistada TV2 avaliku teenuse kulude ülemäärast hüvitamist. Kohtuotsusest tulenevalt⁽⁸³⁾ ei võimalda asjaolu, et kõnealusel audiitoril ei olnud mingeid volitusi takistada ülemäärast hüvitamist, järeldada, et Taani ametiasutused ei ole kontrolli teostanud. Vastupidiselt kinnitasid Taani ametiasutused, et kui riigikontroll oleks järeldanud, et kapitalibaas on liiga suur, oleks selle tulemusel võidud TV2-le makstavaid litsentsitasusid järgmises meediakokkuleppes vähendada.
- (233) Eeltoodud elementide põhjal ning neid ühtse tõendite kogumina käsitledes leiab komisjon proportsionaalse hinnangu esimese osa suhtes, et antud konkreetsel juhul, võttes arvesse Amsterdami protokoll ja kohtuotsust, oli 2002. aasta lõpuks moodustatud omakapitali summa (s.o 550 miljonit Taani krooni) TV2 avaliku teenuse ülesande täitmiseks vajalik. Sel eesmärgil saadud 628 miljoni Taani krooni suurune summa oli seetõttu ELi toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel proportsionaalne ja vajalik.
- (234) Kuigi käesolevas otsuses ei hinnata 2003. ja 2004. aastal TV2-le antud võimalikku riigiabi, välja arvatud rekapitalizeerimismeetmeid, märgib komisjon ühtlasi, et Taani ametiasutused esitasid andmed, mille kohaselt 2004. aastal ulatus TV2 omakapital 640 miljoni Taani kroonini. 96 miljoni Taani krooni suurune summa investeeriti kommertstegevusse ning ei ole võimalik teha kindlaks, kas seda finantseeriti omakapitali või välisrahadega. Kui eeldada, et kasutati ainult omakapitali, tähendab see, et TV2 avalik-õigusliku ringhäälingutegevuse jaoks oli kättesaadav 544 miljoni Taani krooni suurune omakapital.
- (235) Eeltoodud põhjenduse 198 kohta tuleb märkida, et TV2 tegeleb ka erinevate kommertstegevustega. TV2 kogu tegevusega võrreldes on neil üsna marginaalne osa. Kommertstegevuse kulud on määratud vastavalt 2001. aasta ringhäälinguteatise⁽⁸⁴⁾ toodud meetodile, milles on sätestatud, et vastupidiselt kommunaalteenuste sektoris kasutatavale tavapärasele meetodile ei pea kulusid, mis on seotud ainult avalike teenustega ning millest on samal ajal kasu ka äritegevusel, jagama kõnealusel kahe tegevusala vahel, vaid need võib täielikult eraldada avalike teenuste valdkonnale. 2001. aasta ringhäälinguteatise leiti, et nende kulude täielik jagamine kahe tegevusala vahel võib osutada suvaliseks ja põhjendamatuks. Seoses TV2 eelistega edastussageduse osas märgib komisjon, et need on lahutamatu seotud avaliku teenusega. Komisjon leiab ühtlasi, et vastavalt ringhäälinguteatisele saab finantseerimiskulud (intressieelised) täielikult siduda avaliku teenuse osutamisega.
- (236) Et neutraliseerida avaliku teenuse tegevustele antud tulumaksuvabastuse mõju, kantakse 30 % kommertstegevusest saadud tuludest üle avaliku teenuse tarbeks. Selliselt on toimitud alates 2001. aastast. Komisjon tunnustab seetõttu, et televisiooniturul võis esineda moonutusi, sest oma kommertstoodete hindade määramisel ei ole TV2 pidanud arvesse võtma ettevõtte tulumaksu. Edaspidi ei peaks seda eelist siiski enam olema, kuna neutraliseerimismehhanismi tulemusel ülekantud osa vastab tegelikule tulumaksumäärale. Minevikus toimunud ülemäärase

⁽⁸¹⁾ Kohtuotsuse punkt 223.

⁽⁸²⁾ 1995. aasta aruanne, eelkõige lk 14.

⁽⁸³⁾ Kohtuotsuse punkt 219.

⁽⁸⁴⁾ Põhjendused 53–56.

hüvitamise arvutamisel ei teki sellest probleeme, sest kommertstegevuse kogutulu on kasutatud avaliku teenuse netokulude vähendamiseks.

- (237) TV2-l on olnud kahjumit andvad kommertstegevused Internetis. Kuna need tegevused jäävad avaliku ringhäälinguteenuse ülesandest välja, ei ole võimalik neid riiklikult rahastada. Kuna ei leidu ka teisi eraldi toimivaid tegevusi, ei ole ühtegi kommertstegevust, mille tuludest võiks katta Interneti-tegevuse kahjumi.

2. TV2 käitumise hindamine reklaamiturul

- (238) Ringhäälinguteatise punktis 58 on sätestatud, et „kui avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni väikesemahulised tulud katab riigiabi, võib organisatsioonil tekkida soov langetada turul reklaamihindu või muude avaliku teenuse väliste teenuste hindu, et vähendada konkurentide saadavat tulu [...]. Kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon kehtestab avaliku teenuse välise tegevuse puhul hinnad, mis on madalamad kui on vaja selleks, et katta üksnes tegevuskulud, mida tõhus äriettevõtja peaks samasuguses olukorras tavaliselt kandma, näitab see avaliku teenuse osutamise kohustuse ülemäärast hüvitamist [...]”.
- (239) TvDanmark on esitanud andmed, mis näitavad, et TvDanmark ei ole võimeline katma ainult teleteenuste osutamisest tekkivaid kulusid TV2 reklaamihindadega. TvDanmark võrdleb oma kulusid TV2 kasutatava vanuserühma 21–50 sihtreitingupunktide hinnaga.
- (240) Selleks, et võrdlus oleks kehtiv, peab komisjon kõigepealt määrama kindlaks, kas TvDanmark on TV2ga samas olukorras ja kas TVDanmark on tõhus operaator.
- (241) Esiteks peab komisjon andma hinnangu sellele, kas TvDanmark on samasuguses olukorras kui TV2. Sellega seoses märgib komisjon järgmist. Uuritaval perioodil on TV2 vaatajate osakaal ligikaudu 35 %, TvDanmarkil ligikaudu 15 %. Märkimisväärselt erinev on ka reklaamituru osakaal. TV2 turuosa on ligikaudu 60 %, TvDanmarki turuosa aga ligikaudu 8 %. TV2 reklaamikäive on TvDanmarki käibest umbes viis korda suurem. Ühtlasi on TV2 ainus telekanal, mis katab kogu elanikkonna, samas kui TvDanmark2 katvus on 77 % ja TvDanmark1 katvus veelgi väiksem. Eeltoodud elementide põhjal leiab komisjon, et TvDanmarki ei saa otseselt võrrelda TV2ga.
- (242) Teiseks peab komisjon tegema kindlaks, kas TvDanmark on tõhus turuoperaator. Tõhusa operaatori saab kindlaks määrata, kui analüüsida üldiselt kasutatavaid raamatupidamisandmeid ja võrrelda operaatori tulemusi liikmesriigi keskmiste tulemustega. Analüüsi tehes tuleb võtta arvesse ettevõtjate erinevat suurust ja nende konkreetseid kulustruktuure. Taani turul tegutsevad operaatorid ei ole aga nii sarnases olukorras, et oleks võimalik vahetult võrrelda nende tulemuslikkust. Seetõttu on komisjon arvamusel, et antud juhul ei ole Taani turul loodud kasumi võrdlemine kohane.
- (243) Selle asemel analüüsis komisjon TvDanmarki ja SBS Broadcasting finantstulemusi. Analüüsi alusel ei saa komisjon kindlalt väita, kas TvDanmarki kantud kahjum tuleneb sellest, et ettevõttel olid suuremad stardikulutused, mida seni ei ole tagasi teenitud, või ei ole TvDanmark tõhusalt toimiv ettevõtte. Hoolimata korduvatest taotlustest ei ole komisjonile esitatud kolmanda televisiooniettevõtte, TV3 finantstulemusi, mis võimaldaks võrrelda andmeid kolmanda turul tegutseva operaatori omadega. Sellest tulenevalt ei saa komisjon kindlalt väita, kas TvDanmarki kahjum on tingitud TV2 hinnakujundusest või muudest teguritest, mida TvDanmark on võimeline mõjutama.
- (244) Arvestades seda, et ei saa kindlalt määrata, kas TvDanmark on tõhus operaator, ning kuna otsene operaatorite võrdlus ei ole võimalik, leiab komisjon, et tehtud katse ei ole antud juhul järelduste tegemiseks sobiv.
- (245) Komisjon on seetõttu otsustanud analüüsida täpsemalt TV2 hinnakujunduspoliitikat ja reklaamituru andmeid, et oleks võimalik hinnata, kas TV2 on uuritava perioodi vältel käitunud eesmärgiga tõsta oma reklaamituluseid.
- (246) Esiteks on komisjon võrrelnud kahe operaatori hindu ja analüüsinud TV2 hinnakujunduspoliitikat. Analüüsis keskendutakse aastatele 1998–2002, mil TV2 alustas kaebuse esitaja väitel hindade allasurumist reklaamiturul. Seejärel on komisjon analüüsinud Taani reklaamikulusid Euroopa Liidu ja eriti teiste Skandinaavia riikide kontekstis. Kolmandaks on võrreldud kontaktihindu Skandinaavia riikide ja meedialiikide lõikes.
- (247) Komisjon märgib, et TV2 käitumist reklaamiturul on uurinud Taani konkurentsiasutused. 21. detsembril 2005 võttis Taani konkurentsiamet vastu otsuse, et TV2 on rikkunud ELi toimimise lepingu artiklit 102 ja vastavaid siseriiklikke õigusnorme, kasutades reklaamiturul püsikliendisoodustusi. 1. novembril 2006 tühistas konkurentsikaebuste kohus kõnealuse otsuse, kuid see jäeti järgnevalt jõusse Ida-Taani kõrgema kohtu apellatsioonimenetluses 22. juunil 2009. Viimane kohtuotsus kaevati edasi riigikohtusse, kus kõrgema kohtu otsus kinnitati 18. märtsil 2011. Kõnealusele juhtumile

eelnes 29. novembri 2000. aasta juhtum, mille käigus Taani konkurentsiamet leidis, et TV2 allahindlused olid 2000. aastal konkurentsivastased. Selles suhtes märgib komisjon, et Taani konkurentsiasutuste uuring käsitleb perioodi 2000–2005, st ainult viimaseid aastaid käesoleva otsusega hõlmatud uuritavast perioodist. Tuleb täheldada, et püsikliendisoodustused ei eelda ristsubsideerimist 2001. aasta ringhäälinguteatise tähenduses (s.o „kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon kehtestab avaliku teenuse välise tegevuse puhul hinnad, mis on madalamad kui on vaja selleks, et katta üksnes tegevuskulud, mida tõhus äriettevõtja peaks samasuguses olukorras tavaliselt kandma, näitab see avaliku teenuse osutamise kohustuse ülemäärast hüvitamist“). Nagu järgnevas selgitatud, küsis TV2 tegelikult keskmiselt reklaami eest konkurentidest tunduvalt kõrgemat hinda. Peale selle tähendasid püsikliendisoodustused, et klientide iga-aastasest reklaamieelarvest läks TV2-le suurem osa, kui see oleks toimunud muudel tingimustel. Seetõttu järeldub sellest väitektst, et TV2 suurendas oma reklaamitulusid allahindlussüsteemi abil, mis oleks pidanud tingima väiksema litsentsitasude vajaduse. Igal juhul ei ole Taani konkurentsiasutuste otsused komisjoni jaoks siduvad.

Reklaamihinnad

- (248) Konkurentsi reklaamiturul mõjutavad tegurid, nagu vaatajate arv ja koosseis, programmi sisu, reklaamiaja reeglid ja

telejaamade finantskorraldus. Seetõttu on erinevate ringhäälinguorganisatsioonide hinnad erinevad. Lisaks müüvad telekanalid erinevaid diferentseeritud tooteid, mille hinnad on erinevad⁽⁸⁵⁾.

- (249) Telejaamade reklaamihinnad sisaldavad olulisi allahindlusi. Seetõttu ei ole asjakohane võrrelda telereklaamide hinnakirju. Suurem osa telereklaami (umbes 90 % kogu üleriigilisest reklaamist) müüakse aastaste lepingutega, mille alusel telekanalid teevad aastaseid allahindlusi. Peale selle leidub rida teisi allahindlusi (uutele reklaamijatele, vähem atraktiivsetele reklaamiaegadele, lisamahu eest jne). Läbirääkimiste ja lepingute vahendamisega tegelevad nn meediaagentuurid.

- (250) Selleks et võrrelda erinevaid telejaamu, tuleb arvutada erinevate hindade keskmine. Järgmises tabelis on toodud sihtreitingupunktide 21–50 keskmised hinnad. Need hinnad on saadud asjaomaste telejaamade üleriigilise reklaamilõikude käibe jagamisel saavutatud sihtreitingupunktidega 21–50⁽⁸⁶⁾:

	1998	1999	2000	2001	2002
TVDanmark	283 eurot	270 eurot	252 eurot	251 eurot	211 eurot
TV2	480 eurot	409 eurot	364 eurot	381 eurot	325 eurot
Vahe	197 eurot	139 eurot	112 eurot	130 eurot	114 eurot
TvDanmarki CCP % TV2 CPPst ⁽¹⁾	58,9 %	66,0 %	69,3 %	65,9 %	64,9 %
TV2 keskmine CPP sihtreitingupunkti 21–50 kohta, kaalutud katvusega (0,7)	336 eurot	286 eurot	255 eurot	267 eurot	228 eurot
TvDanmarki CPP % TV2 kaalutud CPPst	84,2 %	94,3 %	99,0 %	94,1 %	92,7 %

(1) CPP (*cost per point*) on reitingupunkti hind, mis väljendab reklaami maksumust reitingupunkti (kogureitingupunkti või sihtreitingupunkti) kohta.

- (251) Vastavalt eeltoodud andmetele on TvDanmarki sihtreitingupunktide 21–50 hind olnud ligikaudu 30–40 % madalam TV2 hinnast. Nagu väitis komisjon oma otsuses riigiabi kohta telejaamadele France 2 ja France 3, eksisteerib telereklaamiturul positiivne suhe vaatekordade keskmise arvu ja vaatekorra keskmise netohinna vahel⁽⁸⁷⁾. Seetõttu saab hinnaerinevust ringhäälinguettevõtete vahel seletada telejaamade suhtelise tugevusega ehk võimega hankida vaatajaid. Sellises olukorras on asjakohane vaadata, kas tegelikud hinnaerinevused peegeldavad turutingimusi.

⁽⁸⁵⁾ Erinevad reitingupunkti kategooriad, reklaamikampaaniad jne.

⁽⁸⁶⁾ Gallup-Meter-süsteem registreerib, mitu kogureitingupunkti iga jaam tegelikult saavutab. Telejaam kohandab seda arvu, et näidata saavutatud sihtreitingupunkte.

⁽⁸⁷⁾ Riigiabi juhtum C 60/1999 (ex NN 167-1995), Prantsusmaa, riigiabi telejaamadele France 2 ja France 3, 10. detsember 2003.

- (252) Vastupidiselt Prantsuse telekanalite juhtumile on käesoleval juhul võimalik analüüsida tähelepanekuid vaid kahe operaatori kohta. Sellest tulenevalt tuleb lineaarse regressioonikõvera kalle arvutada nende kahe operaatori hindade põhjal ja sellel ei ole erilist statistilist tähtsust. Selle tulemusel ei ole võimalik teha järeldust kõvera kalde asjakohasuse kohta.
- (253) Selleks et uurida, kas kahe operaatori tegelikud hinnaerinevused peegeldavad turutingimusi, on seetõttu kasutatud kaalumistegurit, püüdes neutraliseerida TV2 paremat turupositsiooni. Kaalumistegur on tuletatud meediaagentuuride arvutustest ja see peegeldab sihtrühma erinevat katvust, mis saavutatakse 100 sihtreitingupunkti 21–50 ostmisega TvDanmarkilt ja TV2-lt. TvDanmarki keskmine katvus on alla 70 % TV2 katvusest (juhul kui ostetakse 100 sihtreitingupunkti 21–50). Selle teguri kohaldamisel on hinnad ühtlasemad. Võib märgata, et TV2 hind on siiski natuke TvDanmarki omast kõrgem. Seetõttu paistab, et hinnaerinevus peegeldab turutingimusi. Järeldusi tuleb siiski käsitleda ettevaatusega, sest tuleb võtta arvesse, et sellise kaalumisteguriga ei saa kohandada kõiki telejaamade vahelisi erinevusi.
- (254) Samuti märgib komisjon, et kaebuse esitaja väidab, et tegelikult ei konkureerita telereklaamiturul hinnakirjades olevates hindades ega eespool esitatud kogu- või sihtreitingupunktide hindades. Selle asemel võistlevad operaatorid TvDanmarki väitel nn marginaalhindades. Kõnealused marginaalhinnad tulenevad TV2 paremast positsioonist turul. Et reklaamijad jõuaksid oma kampaania eesmärkideni, on nad sunnitud ostma teatava arvu reitingupunkte üksnes TV2-lt. Kuna selliste inframarginaalsete üksuste osas ei ole mingit konkurentsi, saab TV2 seetõttu nendelt lisakasumit. Järelikult konkureerisid operaatorid ülejäänud reitingupunktide eest marginaalhindadega. TvDanmark väidab, et need hinnad on olnud veelgi madalamad kui asitõendites esitatud keskmised hinnad.
- (255) Jättes kõrvale küsimuse, kas see väide vastab tõele, leiab komisjon, et arvestades TV2 jõulist positsiooni turul oleks selline käitumine olnud võimalik. Käesoleva uuringu eesmärk on siiski kindlaks teha, kas TV2 käitumine reklaamiturul oli sellise iseloomuga, et TV2 püüdis oma sissetulekuid suurendada. Selles suhtes ei saa välistada, et TV2 hoidis oma hindu all suurema turuosa kindlustamiseks, kuid selline käitumine ei räägi vastu ettevõtte soovile oma tulusid suurendada.
- TV2 hinnakujunduslik käitumine uuritaval perioodil**
- (256) Ülaltoodut aluseks võttes võib kinnitada, et TV2 hinnad on olnud uuritaval perioodil kõrgemad kui TvDanmarki hinnad. Samuti on selge, et tegelik hinnatase sellel perioodil langes, kuigi hinnakirjas olevad hinnad tõusid. TV2 suurendas pakutavaid allahindlusi märkimisväärselt.
- (257) Hinnaanalüüsi alusel ei saa siiski kindlalt väita, et hinnamuutused aitasid tegelikult kaasa reklaami kogutulude vähenemisele ja seeläbi suurendasid riikliku rahastamise vajadust. Sellele küsimusele vastuse saamiseks on komisjon analüüsinud TV2 hinnakujundust ja selle mõju TV2 reklaamidest saadud kogutulule.
- (258) Vastavalt järgmistes põhjendustes esitatud selgitustele on TV2 uuritaval perioodil mitu korda hindu tõstnud ja langetanud (suuremate allahindluste tegemisega). Järgnev tabel annab ülevaate TV2 reklaamidest saadud kogutulust ajavahemikul 1998–2002, mille kohta kaebuse esitaja TvDanmark väidab, et TV2 surus sel ajal Taani turul hindu alla (miljonites Taani kroonides).

	1998	1999	2000	2001	2002
Reklaamitulud Taanis	1 008	884 (– 11,3 %)	959 (+ 8,5 %)	879 (– 8,3 %)	884 (– 0,6 %)

- (259) 1997. aastal tegi TV2 strateegilise otsuse mitte kasutada rohkem võimsust, vaid tõsta 1998. aastal hindu. Sellele lisandus veel üks hinnatõus 1999. aastal. Taani ametiasutused väidavad, et konkurents oli 1999. aastaks läinud nii intensiivseks, et TV2-l oli hindade tõstmise järel probleeme ja reklaamitulud langesid selle tõttu eelnenud aastaga võrreldes umbes 10 %.
- (260) 2000. aastal eeldas TV2 konkurentsi tihenemist ega tõstnud oma hindu. Tegelikud hinnad langesid TV2 uue allahindlussüsteemi tõttu. Sellest tulenevalt suurenes TV2 võimsuse kasutamine eelnenud aastaga võrreldes 33 %. Hinnakujundus andis TV2 üleriigilise reklaamitulu kasvuks 8,4 %. 2001. aastal tõstis TV2 taas hindu. Hoolimata tõusnud hindadest langes TV2 reklaamitulu ja võimsuse kasutamine tagasi 1999. aasta tasemele. 2002. aastal langetas TV2 uuesti hindu ja tema kogukäive langes veidi. Üldise reklaamituru käibelangus oli siiski veel suurem.

(261) Ülaltoodust võib järeldada, et ulatuslike allahindluste kasutamine on kaasa toonud tegeliku hinnataseme languse. TV2 on suutnud hinnalangust kompenseerida, kasutades rohkem võimsust. Kuna konkurentidel ei ole sama palju vahendeid kui TV2-l, ei ole neil olnud võimalust samamoodi tegutseda. Turul püsimiseks on nad pidanud järgima TV2 käitumist. Nendel aastatel, mil TV2 hindu tõstis, tema reklaamikäive langes. Kui TV2 aga hindu langetas, õnnestus tal kogukäivet tõsta. Seetõttu järeldab komisjon, et TV2 ette võetud hinnaalandused viisid kokkuvõttes suurema kogutuluni. Järelikult ei osutanud TV2 hinnakäitumine sellele, et ettevõtja ei oleks püüdnud oma tulusid suurendada.

Kulud telereklaamile Taanis ja kogu Euroopa Liidus

(262) Taani operaatorite hindade võrdlus ja TV2 hinnakäitumise analüüs ei viita sellele, kas üldine hinnatase Taani

telereklaamiturul on olnud liiga madal või mitte. Madal hinnatase võis tuleneda sellest, et TV2 võis ära kasutada oma paremat positsiooni, et alandada telereklaami kogukulutusi alla konkurentsivõimelise taseme.

(263) Sellele küsimusele vastuse saamiseks on komisjon analüüsinud reklaamituru majandusandmeid kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides ja võrrelnud neid Taani andmetega. Kuna Taani telereklaamiturgu saab kõige paremini võrrelda teiste Põhja-Euroopa riikidega, võrdles komisjon Taani ja teiste Põhjamaade (Soome, Rootsi ja Norra) vastavaid andmeid⁽⁸⁸⁾. Telereklaamikulude peamised analüüsitud näitajad on 1) telereklaamikulude protsent reklaami kogukulust, 2) telereklaamikulud elaniku kohta, 3) telereklaamikulud protsentides SKTst. Järgmine tabel annab nendest näitajatest ülevaate.

Telereklaamikulude peamised näitajad Taanis, Euroopa Liidus ja teistes Põhjamaades

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kulutused telereklaamidele reklaami kogukuludest (%)	Taani	27	29	29	30	28	27	27
	EL	35	37	37	37	37	37	37
	Põhja-maad	24	25	26	27	27	27	26
Telereklaamikulud elaniku kohta (eurot)	Taani	39	44	48	51	46	47	44
	EL	37	40	45	49	53	60	58
	Põhja-maad	32	36	41	44	45	54	49
Telereklaamikulud SKTst (%)	Taani	1,49	1,61	1,70	1,77	1,51	1,45	1,34
	EL	2,20	2,34	2,46	2,58	2,70	2,88	2,71
	Põhja-maad	1,45	1,51	1,62	1,72	1,66	1,73	1,55

Allikas: Euroopa Audiovisuaalvaldkonna Vaatluskeskus, EuroStat.

⁽⁸⁸⁾ Nii Taani ametiasutused kui ka kaebuse esitaja on seisukohal, et Taani hindu saab kõige paremini võrrelda teiste Põhjamaade hindadega, sest turutingimused (suurus, vaatajate käitumine) on sarnased.

(264) Ülaltoodud tabelist nähtub, et telereklaamide osakaal reklaami kogukuludes on Taanis väiksem (27 %) kui Euroopa Liidu keskmiselt (37 %). Andmete põhjal ilmneb üldine erinevus Põhja- ja Lõuna-Euroopa vahel⁽⁸⁹⁾. Lõunapoolsetes liikmesriikides on telereklaami kulud oluliselt suuremad kui põhjapoolsetes liikmesriikides⁽⁹⁰⁾. Sama muster ilmneb ka telereklaamikulude osakaalu osas SKTst⁽⁹¹⁾. Suured on ka erinevused liikmesriikide telereklaamikuludes elaniku kohta⁽⁹²⁾. Kui võrrelda neid näitajaid teiste Põhjamaadega, näeme, et Taani kulud sarnanevad teiste Põhjamaade kuludega.

(265) Eelnevat arvesse võttes jäeldab komisjon, et puuduvad selged ja ühemõttelised tõendid selle kohta, et TV2 hinnakäitumine oleks mõjutanud süstemaatilisel ja pidevalt Taani telereklaamiturgu.

Hinnad eri meediakanalites

(266) Kaebuse esitaja esitas samuti andmed ja võrdlused piiritleste kontaktihindade kohta (väljendatud CPMis)⁽⁹³⁾ ühe meedialiigi osas ja kõigi meedialiikide kohta ühes riigis. Kaebuse esitaja toodud andmetes võrreldakse kulusid ühele reklaamile 1 000 elanikuni jõudmiseks trükimeedias või televisioonis Taanis, Norras ja Rootsis⁽⁹⁴⁾.

(267) Andmetest nähtub, et telereklaamid on Taanis odavamad kui Rootsis ja Norras,⁽⁹⁵⁾ samas kui trükimeedia hinnad on Taanis kallimad⁽⁹⁶⁾.

(268) Komisjon ei saa siiski kontrollida, kui usaldusväärsed on esitatud andmed, ka ei ole saadaval sellekohaseid avalikke

⁽⁸⁹⁾ Erinevuse peamine põhjus on see, et Põhjamaades kulutavad inimesed televiisori vaatamiseks vähem aega. Taanis oli 2002. aastal keskmine vaadatavus päevas 156 minutit elaniku kohta, samal ajal kui ELis oli see 192 minutit.

⁽⁹⁰⁾ 2001. aastal oli see näitaja Euroopa Liidus suurim lõunapoolsetes liikmesriikides Portugalis (60 %), Itaalias (54 %) ja Kreekas (49 %). Samas oli näitaja Madalmaades (23 %), Soomes (24 %), Austrias (26 %) ja Iirimaal (26 %) väiksem kui Taanis. Rootsis ja Taani näitajad olid võrdsed.

⁽⁹¹⁾ Telereklaamikulude osakaal SKTst oli suur sellistes lõunapoolsetes riikides nagu Portugal (6,66 %), Kreeka (4,04 %), Itaalia (3,22 %) ja Hispaania (3,21 %).

⁽⁹²⁾ Telereklaamikulud elaniku kohta olid 2001. aastal väiksemad Soomes (42 eurot) ja Rootsis (43 eurot) ning umbes samal tasemel Madalmaades (45 eurot). Suuremad olid kulutused Ühendkuningriigis (90 eurot), Portugalis (80 eurot) ja Belgias (73 eurot).

⁽⁹³⁾ CPM (*cost per millum*, hind tuhande kohta) tähistab kas kulusid 1 000 saatekorra kohta ühele sihtrühmale või kulusid 1 000 vaatajani jõudmiseks sihtrühmas.

⁽⁹⁴⁾ Telekontaktihinnad Norras ja Taanis on arvatatud kohalikul jaamalt SBS saadud andmete alusel. Trükimeedia hinnangud pärinevad ühelt meediaagentuurilt.

⁽⁹⁵⁾ CPM televisioonis on Taanis 13, Rootsis 14 ja Norras 18.

⁽⁹⁶⁾ CPM trükimeedias on Taanis 21, Rootsis 17 ja Norras 12.

andmeid. Võttes arvesse asjaolu, et tegemist on võrdlemise piiratud andmetega, mis ei arvesta kultuurierinevusi, ei saa komisjon seetõttu teha erinevate Skandinaavia riikide meedia kontaktihinna kohta mingeid kehtivaid järeldusi.

(269) Seetõttu jäeldab komisjon, et TV2-l on uuritaval perioodil olnud Taani turu kõrgeimad reklaamihinnad, mis ületasid konkurentide omi sõltuvalt sihtrühma suuruselt 15–40 %. Taani hinnad on võrreldes Rootsi ja Norraga umbes 20 % madalamad.

(270) Eespool esitatud analüüsi arvesse võttes jäeldab komisjon, et riigiabi seisukohast ei ole mingeid selgeid tõendeid selle kohta, et TV2 ei oleks proovinud suurendada oma reklaamituluseid ja et selline käitumine reklaamiturul viis riikliku rahastamisvajaduse kasvuni.

V. JÄRELDUS

Komisjon leiab, et Taani on ebaseaduslikult kasutanud kõnealust abi, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3.

Kohtuotsust arvesse võttes ja eespool nimetatud elementide põhjal leiab komisjon siiski, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel sobib abi kokku siseturuga.

Kohtumäärust silmas pidades tuleb uurida, kas eelnevast järeldusest võib tuleneda TV2 kulude ülemäärane hüvitamine, tingituna asjaolust, et 628 miljoni Taani krooni suurust summat, mille Taani riik TV2-lt 2004. aastal koos intressidega välja nõudis, käsitletakse nüüd siseturuga kokkusobivana ning riik peab selle võib-olla TV2-le tagasi maksma. Võib ette kujutada, et selline tagasimaksmine võib tuua kaasa ülemäärase hüvitamise ohu, võttes arvesse 2004. aastal võetud rekaptaliseerimismeetmeid (juhtum N 313/2004) tagasinõudmisest tingitud TV2 finantsvajaduste tõttu. Nagu saab järeldada kohtumääruse punktidest 34 ja 35, kuna Taani ametiasutused otsustasid mitte lasta TV2-l pankrotti minna, oli tagasinõudmise kohustus 2004. aasta rekaptaliseerimismeetmete vajalik eeldus. Kohtumääruse punktis 43 on sätestatud, et „kuigi käesoleva juhtumi asjaoludest tulevalt võttis komisjon vastu kaks otsust [tühistatud tagasinõudmise ja rekaptaliseerimise otsused], moodustavad need otsused ilmselgelt kaks tahku ühest ja samast küsimusest, nimelt kas TV2 ja edaspidi TV2 A/Si kasuks võetud Taani Kuningriigi meetmeid saab EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt käsitleda riigiabina ja, kui see nii on, siis kas need sobivad kokku ühisturuga. Otsuse 2006/217 tühistamine toob seetõttu komisjoni jaoks kaasa kõigi Taani Kuningriigi poolt TV2 ja edaspidi TV2 A/Si kasuks võetud meetmete uue läbivaatamise”. Kuna 2004. aasta rekaptaliseerimismeetmed on tihedalt seotud

tagasinõudmise küsimusega, tuleb neid TV2 kasuks võetud meetmeid vaadelda koos aastatel 1995–2002 antud riigiabiga, et oleks välistatud TV2 ülemäärase hüvitamise oht.

Sellega seoses märgib komisjon järgmist. Pärast tagasinõudmise otsust nõudsid Taani ametiasutused reaalselt tagasi 1 050 miljonit Taani krooni (st rohkem kui 628 miljonit Taani krooni koos intressidega). Nagu kohtumääruses sätestatud, on pärast tagasinõudmise otsuse kohtupoolset tühistamist 628 miljoni Taani krooni pluss intresside tagasinõudmise põhjus kadunud. Taani ametiasutused esitasid siiski avalduse, milles nad teatasid, et võtavad endale kohustuse tagasinõutud raha TV2-le mitte tagastada või teatavate kumulatiivsete tingimuste täitmise korral tagastada TV2-le summa, mis vastab maksimaalselt TV2-lt ajavahemiku eest 1995–2002 reaalselt tagasi nõutud summa (koos intressidega) ja rekapitalizeerimismeetmete väärtuse vahele. Eespool esitatud kohustuse alusel ei ole seetõttu ohtu TV2 ülemääraseks hüvitamiseks seoses riigiabiga aastatel 1995–2002, vaadelduna koos 2004. aasta rekapitalizeerimis-meetmetega vastavalt kohtumäärusele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Meetmed, mida Taani on võtnud TV2/DANMARKI kasuks aastatel 1995–2002 litsentsitasudena ja teiste käesolevas otsuses kirjeldatud meetmetena, on siseturuga kokkusobivad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

Tellimishinnad aastal 2011 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

